Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII) Nr. 307 (1 393)
Sîmbătă, 23 ianuarie 1988

8 pagini — 2,50 lei

SALA DE LECTURĂ

Cald omagiu și sentimente de aleasă prețuire tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, cu ocazia aniversării zilei de naștere și a 55 de ani de activitate revoluționară

CTITORUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC CONTEMPORAN

În concepția politică românească, în opera prodigioasă și clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu — promotorul unei gîndiri originale și novatoare privind învățămîntul românesc orientat atît spre problemele teoretice fundamentale, cît și spre cele practice, imanente edificării socialismului și comunismului în țara noastră — se relevă indisolubila legătură între opera de consolidare a noii orînduiri și conducerea societății pe baze cît mai științifice, democratice, umaniste. Triada învățămînt, cercetare-producție antrenează — mai mult sau mai puțin direct — triada structuri, instituții, valori politice. Cu alte cuvinte, construcția economică, materială determină și, la rîndul ei, se bizuie pe construcția socio-politică, juridică tot mai democratică, mai scientizată și, totodată, se sprijină pe un sistem de valori politice, juridice, morale, estetice corespunzătoare.

În complexa operă de realizare a civilizației materiale și spirituale în țara noastră, învățămîntul de toate gradele este subsumat exigențelor materiale și spirituale ale societății românești, chemate să eșaloneze drumul spre o țară puternic dezvoltată.

Astăzi, cu atît mai mult crește rolul științei și învățămîntului menite să pătrundă tot mai mult în tainele cunoașterii naturii și să acționeze în virtutea legilor inexorabile ale progresului, cunoașterii societății și legităților ei de evoluție, cunoașterii aprofundate a universului uman, a cerințelor individului — personalitate în cadrul orînduirii socialiste și comuniste.

Toate aceste exigențe sînt incomparabil argumentate astăzi, cînd președintele României socialiste relevă îndubitabilul adevăr că revoluția științifică și tehnică — generic sau convențional numită astfel — nu are loc numai în domeniul științelor naturii, ci ea semnifică realmente o revoluție și în gîndire, în conștiință. Or, școala, învățămîntul de toate gradele sînt chemate să elucideze și aceste noi fațete de istorică importanță pentru progresul general al țării, pentru propășirea noastră multilaterală.

Președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, precizează în cuvîntarea la adunarea solemnă a Academiei Republicii Socialiste România din 11 iulie 1985 : „Omenirea se află într-o etapă în care cuceririle științei, în toate domeniile, au un rol de seamă în dezvoltarea forțelor de producție și în lărgirea orizontului de cunoaștere a universului". Și, tot cu acel prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu adăuga : „Noua revoluție tehnico-științifică pe plan mondial impune ca o necesitate obiectivă pentru poporul nostru — și în acest cadru, doresc să subliniez, pentru știința românească, pentru toate institutele de cercetare din toate domeniile — de a se angaja cu întreaga forță și hotărîre în această nouă revoluție tehnico-științifică". Legitimarea unor astfel de cerințe-program rezultă cu necesitate din faptul, relevat, de asemenea, de tovarășul Nicolae Ceaușescu și anume : „Viitorul poporului nostru ca și al altor popoare este strîns legat, determinat de felul cum vom ști să acționăm pentru a ridica la un nivel superior întreaga activitate de cercetare științifică. Dacă vom rămîne în urmă în noua revoluție tehnico-științifică — aceasta va avea repercusiuni, pentru multă vreme, asupra întregii vieți a poporului nostru".

Prof. univ. dr. MARIN VOICULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Președintele Nicolae Ceaușescu, promotorul politicii de pace a României socialiste

Elaborată în concordanță deplină cu aspirațiile de pace și prosperitate ale poporului român, ale popoarelor din întreaga lume, politica externă a României și-a dobîndit o recunoaștere și un prestigiu bine meritate pe toate meridianele globului, principiile, orientările și direcțiile de acțiune ale acestei politici răspunzînd în mod nemijlocit cerințelor de progres ale epocii contemporane, necesității așezării pe baze noi, democratice, a relațiilor dintre țări și popoare. Beneficiind de concepția științifică, originală, profund novatoare, de largă deschidere teoretică, elaborată de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, diplomația românească s-a făcut cunoscută și prețuită în cadrul forumurilor internaționale, prin vigoarea inițiativelor sale, prin consecvența demersului pentru pace și progres, prin atitudinea militantă cu privire la eliminarea din viața internațională a oricăror forme ale politicii de dominație și asuprire, a oricăror încălcări ale drepturilor și intereselor legitime ale popoarelor.

Magistralul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român reprezintă o nouă și strălucită dovadă a creativității politicii românești, a consonanței sale depline cu imperativele unei lumi în continuă schimbare și transformare, ce revendică, mai mult ca oricînd, astăzi, relații noi între țări și popoare, transformarea dezarmării din deziderat în realitate, înfăptuirea unei largi cooperări între popoare în spiritul egalității în drepturi.

Constantă a politicii externe românești, idee centrală a concepției de politică externă promovată de partidul și statul nostru, pacea și dezarmarea se înscriu la loc de frunte în gîndirea românească, în rîndul marilor valori pe care trebuie să le garanteze societatea contemporană eliberată de politica de forță și care trebuie să dea pe deplin răspuns năzuințelor firești ale popoarelor de a trăi în raporturi de colaborare și înțelegere. După cum arăta, în mod cît se poate de limpede, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în fața marelui forum al comuniștilor români, **„Noi considerăm că problema fundamentală a epocii contemporane o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, eliminarea cu desăvîrșire a tuturor armelor nucleare, lichidarea primejdiei de război și asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existență, la libertate și independență, la viață, la pace".**

Teoretician de prestigiu mondial, personalitate proeminentă a lumii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu are meritul inestimabil de a fi conferit păcii valențe noi, ridicînd-o la rangul unui adevărat drept al oamenilor și popoarelor, ce se cere apărat și garantat prin acțiunea consecventă și conjugată a popoarelor, a opiniei publice, a forțelor democratice, progresiste, realiste din întreaga lume. Departe de a fi numai o simplă „absență a războiului", pacea reprezintă, în concepția conducătorului partidului și statului nostru, o stare nouă, calitativ diferită, a raporturilor internaționale, implicînd renunțarea la forță, interzicerea oricăror presiuni și amenințări, a oricăror atentări la adresa suveranității și independenței politice a statelor. În concepția președintelui României, pacea înseamnă o transformare structurală a sistemului internațional, angajamente ferme de natură a apăra popoarele împotriva oricăror agresiuni, a oricăror manifestări de forță, dar și crearea unui climat internațional pe deplin propice schimburilor materiale și spirituale, participării în condiții de deplină egalitate a tuturor națiunilor și popoarelor la soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale. Pacea trebuie să însemne, în același timp, soluționarea democratică și echitabilă a problemelor subdezvoltării, programe eficiente în sprijinul țărilor ce au fost asuprite de o îndelungată dominație colonialistă, prohibirea practicilor financiare neocolonialiste care pun în pericol independența și suveranitatea popoarelor. În gîndirea președintelui Nicolae Ceaușescu, pacea dobîndește, astfel, dimensiuni noi, atotcuprinzătoare, definind un climat nou, al colaborării internaționale a statelor.

Dînd păcii dimensiuni noi, corelînd-o cu înfăptuirea unor mutații adînci în viața internațională, în conștiința popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu are meritul de a fi elaborat o strategie cuprinzătoare pentru apărarea păcii, de a fi definit principalele direcții de acțiune în care popoarele trebuie să acționeze în zilele noastre pentru a da păcii un conținut real. Din inițiativa președintelui României, țara noastră a elaborat un program complex de dezarmare, s-a pronunțat și se pronunță pentru eliminarea armelor nucleare, pentru importante reduceri ale armamentului convențional, pentru crearea unor zone ale păcii în Balcani și în alte regiuni ale lumii, acționînd totodată pentru instaurarea în Europa a unui climat de pace, pentru eliminarea tuturor mijloacelor de distrugere de pe continentul european. După cum se cunoaște, România socialistă a dat o înaltă semnificație semnării recentului tratat dintre Uniunea Sovietică și S.U.A. cu privire la eliminarea rachetelor nucleare cu rază medie și mai scurtă de acțiune. Relevînd ideea că semnarea unui asemenea acord constituie un rezultat al gîndirii realiste, al înțelegerii faptului că armele nucleare nu pot fi folosite, că într-un război nuclear nu pot exista niciodată învingători, tovarășul

Conf. univ. dr. VICTOR DUCULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

86478 06

Teze şi idei fundamentale pentru dezvoltarea şi perfecţionarea învăţămîntului

Privită din unghiul de vedere al teoriei sistemice, concepţia şi practica partidului nostru, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, Preşedintele Republicii Socialiste România, are un caracter global, armonios, echilibrat şi vizează dezvoltarea tuturor subsistemelor în consens cu cerinţele progresului.

În epoca noastră, şcoala, ca principal factor de progres şi civilizaţie, luminează, prin cunoaştere, calea spre adevăr, facilitează procesul integrării individului în colectivitate, în slujba idealurilor nobile ale umanităţii. Mărturie pentru această opţiune stau marile împliniri ale şcolii şi ştiinţei româneşti, obţinute într-o perioadă istorică scurtă, de numai patru decenii, saltul calitativ înregistrat prin generalizarea învăţămîntului de zece ani — fapt ce situează şcoala românească printre puţinele sisteme de educaţie în care întreaga generaţie de tineri efectuează minimum zece ani de pregătire, în mod obligatoriu —, prin modernizarea conţinutului instrucţiei şi educaţiei, respectiv, punerea sa în acord cu cerinţele vieţii, prin integrarea sa cu cercetarea ştiinţifică şi producţia de bunuri materiale.

Măsura stabilită de Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului, referitoare la completarea studiilor liceale ale tuturor cetăţenilor ţării pînă la vîrsta de 40 de ani, dă dimensiunea reală a preocupărilor majore ale partidului, ale secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru asigurarea accesului nediscriminatoriu la valorile ştiinţei şi tehnicii, ale culturii, al tuturor membrilor societăţii.

Reamintindu-ne efectele extrem de grave ale flagelului analfabetismului care cuprinde aproape un miliard de oameni, chiar şi din cele mai dezvoltate state ale lumii, vom reţine, cu legitimă mîndrie patriotică, esenţa şi preocuparea majoră a politicii partidului şi statului nostru în domeniul învăţămîntului de toate gradele, politică ce reprezintă una din dimensiunile superorităţii evidente a socialismului asupra capitalismului.

Prin transformările revoluţionare petrecute într-un scurt arc istoric de timp, sub strălucita conducere a partidului, în anii revoluţiei şi construcţiei socialiste, cu deosebire după Congresul al IX-lea al partidului ,perioadă numită cu mîndrie „Epoca Nicolae Ceauşescu", visurile înaintaşilor au devenit faptă. Generaţiile şi-au dat mîna în elanul revoluţionar de edificare a României moderne, în care dreptul la învăţătură, accesibilitatea la ştiinţă şi cultură reprezintă cuceriri ale întregului popor, o condiţie sine qua non a reducerii decalajelor, a atingerii parametrilor specifici ţărilor cu o dezvoltare medie şi în perspectivă, a înscrierii României în rîndul ţărilor dezvoltate ale Terrei. Această epocă a însemnat şi pentru învăţămîntul românesc de toate gradele o dezvoltare fără precedent, care îl face mereu mai eficient, mai competitiv pe plan mondial. Acest fapt este confirmat de prestigiul de care se bucură acesta în rîndul unor ilustre personalităţi politice, de cultură şi ştiinţă din întreaga lume, faptul că în ţara noastră învaţă multe mii de studenţi din alte ţări, sporirea participării învăţămîntului României la circuitul mondial de valori ştiinţifice şi spirituale din lume.

Avem un învăţămînt cu tradiţie, care, prin valoarea sa intrinsecă, s-a înscris vertiginos în contextul învăţămîntului din ţările dezvoltate ale lumii. Este marele merit al tovarăşului Nicolae Ceauşescu de a fi corelat armonios toate domeniile de dezvoltare ale societăţii, de a fi integrat organic politica în domeniul învăţămîntului şi a pregătirii cadrelor în politica generală a partidului de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare spre comunism.

La Congresul al XIII-lea al partidului, la primul Congres al ştiinţei şi învăţămîntului, la recenta Conferinţă Naţională a partidului, ca de atîtea alte ori, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat rolul important pe care îl are perfecţionarea învăţămîntului şi pregătirea temeinică a forţei de muncă, a tineretului, a cadrelor în general, la înfăptuirea neabătută a programelor stabilite de partid. „Ridicarea nivelului pregătirii profesionale şi tehnice pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei — se spune în Raportul la Congresul al XIII-lea — constituie factorul determinant al dezvoltării economico-sociale, al făuririi cu succes a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi trecerii la edificarea comunismului în România". Revoluţia tehnico-ştiinţifică, noua revoluţie agrară impun şcolii, slujitorilor săi, organizaţiilor de copii şi tineret, răspunderi dintre cele mai mari.

Ca urmare a aplicării consecvente a indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în învăţămîntul românesc s-a creat o simbioză perfectă între cele două laturi ale procesului instructiv-educativ. Pregătirea profesională nu este şi nu poate fi ruptă de formarea unei conştiinţe muncitoreşti, revoluţionare. Muncitorul prefigurat de documentele programatice ale partidului şi statului nu este un simplu executant, ci un participant activ şi conştient la bătălia pentru atingerea unui nivel general, superior al producţiei româneşti, al unei culturi avansate.

Transformarea în realitate a obiectivului modernizării învăţămîntului, perfecţionarea gradului de pregătire profesională de specialitate, la nivelul cerinţelor revoluţiei tehnico-ştiinţifice presupune şi pe mai departe eforturi susţinute, muncă intensă, pasiune revoluţionară, spirit de abnegaţie şi dăruire. Modernizarea a devenit o necesitate stringentă în toate domeniile vieţii economico-sociale şi spirituale. Modernizarea învăţămîntului reprezintă un imperativ major al zilelor noastre, al progresului. „Pe drumul pe care îl avem de parcurs — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu — va trebui să învingem încă unele greutăţi, să soluţionăm probleme noi, complexe, să ne confruntăm şi să depăşim o serie de dificultăţi inerente desfăşurării unei asemenea opere grandioase. Vom urca şi vom străbate noi căi, nebătătorite, necunoscute — ceea ce impune să fim animaţi permanent de un spirit cutezător, de hotărîrea de a promova tot ceea ce este nou şi înaintat în gîndirea şi practica socială, de a însuşi şi aplica în viaţă cele mai noi cuceriri ale geniului uman, tezaurul cunoaşterii universale".

Iată, numai din aceste cuvinte, cîte nobile misiuni se pot desprinde pentru slujitorii şcolii, în grija cărora trebuie să stea, în permanenţă, educarea tinerelor generaţii în spiritul muncii, al formării spiritului revoluţionar şi al dezvoltării dragostei faţă de patrie, partid, faţă de înţeleptul nostru Preşedinte, strălucit conducător de partid şi de stat, personalitate de excepţie a lumii contemporane, consecvent promotor şi apărător al păcii planetare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Sub directa îndrumare a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, savant de largă recunoaştere internaţională, a cărei activitate prodigioasă este strîns legată de destinele ţării, de dezvoltarea economico-socială de pînă acum şi în perspectivă, s-a perfecţionat continuu sistemul organizatoric de coordonare şi îndrumare unitară a învăţămîntului. Prezenţa t o v a r ă ş e i Elena Ceauşescu în fruntea celui mai reprezentativ organism al ştiinţei şi învăţămîntului, într-un moment în care cercetarea ştiinţifică este chemată să aducă o importantă contribuţie la progresul multilateral al societăţii omeneşti, atestă recunoaşterea meritelor sale excepţionale în conducerea şi îndrumarea nemijlocită a activităţii din aceste domenii, reprezintă chezăşia sigură a înfăptuirii, la nivelul celor mai înalte exigenţe, a programelor stabilite de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, privind dezvoltarea în continuare a ştiinţei şi şcolii româneşti.

Eveniment de însemnătate deosebită în viaţa social-politică şi culturală a ţării, cel dintîi Congres al ştiinţei şi învăţămîntului, organizat din iniţiativa tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a dezbătut sarcinile ce revin ştiinţei şi învăţămîntului în lumina obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român — sarcini trasate de secretarul general al partidului în cuvîntarea rostită la deschiderea lucrărilor Congresului — în care sînt expuse direcţiile creşterii în continuare a rolului de seamă pe care îl au ştiinţa, tehnologia şi învăţămîntul în dezvoltarea societăţii socialiste româneşti. „Avem un sistem de învăţămînt modern, care asigură pregătirea cadrelor şi forţei de muncă pentru toate domeniile. Acum este necesar să facem totul pentru ridicarea nivelului învăţămîntului la cerinţele noii revoluţii tehnico-ştiinţifice, la cerinţele societăţii socialiste multilateral dezvoltate".

Realizarea acestui obiectiv implică perfecţionări importante în conţinutul învăţămîntului, ca şi în formele şi metodele de instruire şi educare comunistă a elevilor. Cadrul oferit de integrarea învăţămîntului cu cercetarea şi producţia trebuie mai intens şi mai bine folosit în direcţia asigurării pregătirii tineretului pentru viaţă. Acest lucru trebuie să se resimtă, în primul rînd, în pregătirea forţei de muncă. Principal rezervor de forţă de muncă, pentru diferite sectoare de activitate economico-socială, şcoala trebuie să acorde prioritate ridicării permanente a nivelului calitativ al calificării, a formării tehnico-profesionale a tinerei generaţii, astfel încît aceasta să stăpînească cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii. Se impune mai buna îmbinare a pregătirii tehnico-profesionale cu cea ştiinţifică şi de cultură generală, astfel încît să se asigure o pregătire largă, multilaterală, a viitorilor muncitori, tehnicieni şi ingineri.

În perimetrul producţiei moderne, al exploziei informaţionale, durata de existenţă a multor profesiuni devine tot mai imprevizibilă şi foarte scurtă. Nu în puţine cazuri, perisabilitatea cunoştinţelor cunoaşte viteze foarte mari. Pregătirea, stăpînirea şi pătrunderea în esenţa şi intimitatea mai multor profesii, înţelegerea necesităţii lucrului în echipă, a interdisciplinarităţii, au devenit imperative vitale ale formării forţei de muncă. Aceste adevăruri se impun de la sine.

În acelaşi timp, cuceririle vieţii moderne se concretizează într-o zestre materială şi spirituală care se îmbogăţeşte şi se diversifică mereu. Trebuie să-i învăţăm pe elevi, pe oameni în general, cum să folosească această zestre, pentru ca să-i menţină valorile cît mai activ. Munca şi viaţa în comun impun respectarea, cu deosebită ştiinţă, a unui „cod de activitate" ce implică o gamă variată de atitudini, ce ţin, să zicem, atît de etic, cît şi de priceperea folosirii unei maşini, a unui utilaj, pe care lucrează mai mulţi indivizi.

Aşa cum sublinia tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Congresului Ştiinţei şi Învăţămîntului „se impune, în primul rînd, să acordăm o atenţie deosebită perfecţionării permanente a conţinutului şi structurii învăţămîntului prin introducerea a tot ceea ce este nou, înaintat în gîndirea şi practica universală. Pornind de la această cerinţă, în activitatea şcolii este necesar să se acorde cea mai mare atenţie însuşirii cunoştinţelor de bază din disciplinele fundamentale — matematica, fizica, chimia, biologia — precum şi ştiinţelor sociale şi altor discipline cu o puternică înriurire educativă asupra tinerilor, cum sînt limba şi literatura română, istoria şi geografia patriei. Numai astfel poate fi îndeplinită menirea profund umanistă a şcolii noastre de a asigura absolvenţilor un larg orizont ştiinţific şi cultural, o bună pregătire profesională, de specialitate, care să le permită să se adapteze schimbărilor ce se petrec în domeniile tehnicii şi tehnologiilor din toate ramurile economiei".

Esenţa acestor orientări este explicată de actuala structură a şcolii româneşti, de ponderea majoritară a liceelor de profil industrial, de grija deosebită acordată cunoaşterii şi preţuirii limbii române, istoriei, geografiei, de condiţiile create pentru ca orice cadru didactic să-şi desăvîrşească pregătirea. În multe şcoli şi facultăţi s-a instalat aparatură electronică, dispunem de o bogată informatică, au apărut şi se dezvoltă brevetotecile, o mereu mai bogată literatură ştiinţifico-tehnică. Toate acestea însă au valoare doar în măsura în care sînt folosite, dezvoltate, perfecţionate.

Întreaga activitate de instruire şi educare a tineretului, parte integrantă a direcţiilor de dezvoltare economico-socială în cincinalul 1986—1990 şi în perspectivă, este subordonată orientărilor ce decurg din obiectivul fundamental al acestei perioade — continuarea fermă a procesului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a patriei noastre spre comunism. Astfel, se vor dezvolta în continuare forţele de producţie, baza tehnico-materială, vor creşte intens toate ramurile industriale şi se va asigura un echilibru mai bun între diferite sectoare de producţie, se vor perfecţiona relaţiile sociale şi de producţie, vor fi promovate progresul tehnic, mecanizarea, automatizarea şi robotizarea tuturor sectoarelor economice, realizîndu-se o nouă calitate a muncii şi vieţii întregului popor.

CONSTANTIN RĂDUCU

Acţiuni şi manifestări omagiale

În această perioadă, în toate unităţile de învăţămînt din ţară, sînt organizate numeroase acţiuni şi manifestări politico-ideologice şi cultural-educative prin care cadrele didactice şi întregul tineret şcolar aduc un fierbinte omagiu celui mai iubit fiu al naţiunii, erou între eroii neamului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, cu prilejul aniversării a peste 55 de ani de activitate revoluţionară şi a zilei sale de naştere.

● Educatoarele, învăţătorii şi profesorii din judeţul Bihor au participat şi participă în aceste zile la masa rotundă „Contribuţia şcolii la cunoaşterea de către elevi a vieţii şi activităţii revoluţionare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului", la simpozioanele „Epoca Nicolae Ceauşescu — epocă de strălucite înfăptuiri revoluţionare în istoria poporului român, a patriei noastre socialiste", „Cunoaşterea tezelor şi aprecierilor secretarului general al partidului despre marile momente ale istoriei patriei şi partidului, fundament al activităţii desfăşurate în şcoală în vederea educării patriotice revoluţionare a tinerei generaţii", la acţiunile iniţiate de inspectoratul şcolar la Oradea şi în localităţile Aleşd, Beiuş, Marghita, Petru Groza, Salonta, Tinca, Valea lui Mihai şi altele — în care se evidenţiază contribuţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, la fundamentarea politicii interne şi externe a partidului, a întregii dezvoltări economico-sociale, la marile realizări obţinute de poporul român în anii construcţiei socialiste şi la prefigurarea luminoasă a viitorului României socialiste —, la dezbaterea privind formele şi modalităţile folosite în şcoală pentru cunoaşterea de către elevi a marilor momente ale istoriei naţionale. În şcolile bihorene au fost organizate expoziţii de carte cu tema „Din gîndirea social-politică a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu".

● Am reţinut, dintre amplele manifestări dedicate ctitorului României socialiste, desfăşurate în judeţul Suceava, pentru cadrele didactice, întîlniri cu activişti de partid şi cu participanţi la recenta Conferinţă Naţională a Partidului Comunist Român, simpozionul cu tema „Politica de pace promovată de secretarul general al partidului, preşedintele ţării noastre, tovarăşul Nicolae Ceauşescu", iar pentru elevi, expunerile : „Tovarăşul Nicolae Ceauşescu — părintele iubit şi conducătorul înţelept al tineretului patriei" (la Liceul Agroindustrial din Rădăuţi şi la Liceul Industrial Nr. 1 din Fălticeni), „O viaţă exemplară, pusă în slujba partidului şi poporului, a înfloririi României socialiste" (la Şcolile din comunele Grămeşti, Moara) şi „Ctitorii ale Epocii Nicolae Ceauşescu" (la Şcolile Nr. 1 din Gura Humorului, Nr. 4 din Fălticeni, din Vatra Moldoviţei şi din Volovăţ), precum şi simpozioanele : „Omagiu conducătorului iubit" (la Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraş" din Suceava şi la Liceul Agroindustrial din Fălticeni), „Pagini eroice din istoria revoluţionară a tineretului din România" (la Liceul Industrial „Eudoxiu Hurmuzachi" din Rădăuţi) şi „Tinereţea revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu" (la Şcoala Nr. 3 din Suceava şi cele din comunele Bucşoaia-Frasin, Stroieşti ş.a.). În 25 de licee şi şcoli sînt deschise expoziţii de carte social-politică ; în 32 de şcoli au loc concursuri pe tema „Măreţe ctitorii ale Epocii Nicolae Ceauşescu" ; elevii din 14 şcoli ale judeţului Suceava au participat la excursii — pe plaiuri natale — cu tema : „Să cunoaştem măreţele realizări din Epoca de aur" ; toate orele de dirigenţie din şcoli se desfăşoară, în aceste zile, sub genericul „Viaţa şi opera secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, exemplu de dăruire revoluţionară pentru fericirea poporului". De asemenea, în şcolile sucevene au loc montaje literar-muzicale, recitaluri de poezie patriotică, revoluţionară dedicată acestui eveniment.

● Din programul acţiunilor politico-educative şi cultural-artistice, întocmit de Inspectoratul Şcolar Judeţean Giurgiu, menţionăm : expunerea „Documentele Conferinţei Naţionale a partidului — tezaur preţios de idei pentru progresul necontenit al patriei" (la Liceul de Matematică-Fizică, „Ion Maiorescu" din Giurgiu, la Liceul Industrial din Bolintin Vale şi la Liceul Agroindustrial din Călugăreni) ; simpozionul „Contribuţia originală a tovarăşului Nicolae Ceauşescu la creşterea rolului şcolii în formarea profilului spiritual al omului înaintat al societăţii socialiste (cu participarea profesorilor de ştiinţe sociale din acest judeţ) ; expoziţii de desen şi fotografii „Copilărie fericită în Epoca de aur" (la Şcolile Nr. 6 şi Nr. 7 din Giurgiu, precum şi la cele din comunele Bolintin Vale, Hotarele, Roata ş.a.) ; dezbaterea „Concepţia secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu privire la rolul hotărîtor al cercetării ştiinţifice şi învăţămîntului în făurirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate, în progresul material şi spiritual" (în liceele din judeţ) ; evocarea „Eroi au fost, eroi sînt încă" (la Şcolile Nr. 1, Nr. 3, Nr. 7 şi Nr. 10 din Giurgiu şi la cele din comunele : Daia, Vărăşti, Gostinu şi Putineiu) şi spectacolele : „Omagiu partidului, conducătorului", „Şoimii patriei, pionierii, uteciştii îşi cinstesc eroii, patria, poporul şi conducătorul" (în toate unităţile de învăţămînt din judeţul Giurgiu).

● Consiliile judeţene ale Organizaţiei Pionierilor Arad, Bacău, Caraş-Severin, Iaşi, Constanţa şi Sibiu au organizat — în municipiile reşedinţă de judeţ — dezbateri, concursuri, expoziţii de carte social-politică şi recitaluri de muzică şi poezie consacrate împlinirii a 55 de ani de activitate revoluţionară a tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi omagierii zilei sale de naştere. „Omagiu pionieresc conducătorului iubit" se intitulează spectacolele artistice la care au participat pionierii din judeţele Sălaj şi Vîlcea. Pionierii din judeţul Dîmboviţa au participat la concursuri pe tema „Epoca Nicolae Ceauşescu — epoca marilor împliniri", urmate de prezentarea unor filme documentare şi la excursia tematică „Preşedintelui ţării — un călduros omagiu pionieresc", organizată la Scorniceşti.

● La Muzeul de Istorie a Partidului Comunist, a Mişcării Revoluţionare şi Democratice din România, Inspectoratul Şcolar al Capitalei, Consiliul Municipal Bucureşti al Organizaţiei Pionierilor şi Comitetul Municipal al U.T.C. au organizat simpozionul omagial „Nicolae Ceauşescu, ctitor al României Socialiste".

● Un vibrant şi cald omagiu secretarului general al partidului aduc şi elevii cercului de pictură din oraşul Tîrgu Frumos (condus de prof. Aneta Papadachis) prin expoziţia deschisă recent şi intitulată sugestiv „Culori pentru oameni, partid şi conducătorul iubit", cu lucrări care reflectă aspecte din munca şi viaţa oamenilor muncii din patria noastră în anii luminoşi ai Epocii Nicolae Ceauşescu.

VIOLETA APOSTOL

CTITORUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ROMÂNESC CONTEMPORAN

(Urmare din pag. 1)

Ideea postulat de la care pleacă partidul nostru, secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, este aceea că socialismul şi comunismul, ca operă conştientă şi complexă, nu poate fi de conceput fără o temeinică şi multilaterală pregătire, teoretică şi practică, a tuturor făuritorilor valorilor materiale şi spirituale din patria noastră. Teza de bază, pe deplin confirmată de practica social-istorică şi în ţara noastră, demonstrează, cu convingere, că numai convergenţa unor temeinice cunoştinţe profesionale, politice şi juridice, numai totala adeziune conştientă la opera de înălţare a edificiului socialist şi prin aceasta a omului nou, a personalităţii sale — transformată din simplu obiect al istoriei în mai vechile practici şi teorii ne şi antimarxiste — în subiect activ al istoriei, constituie condiţie sine qua non a edificării socialismului pe plan naţional şi, implicit, pe plan mondial.

Învăţămîntul românesc — cunoscut şi recunoscut în lume prin rigoarea, seriozitatea sa şi prin temeinica sa legătură cu practica, cu preocuparea pentru soluţionarea în termen cît mai scurt a ideilor valoroase, rezultate din cercetarea fundamentală — este chemat să asigure nu numai bogate informaţii elevilor şi studenţilor, dar, totodată, să dezvolte spiritul de receptivitate faţă de nou, faţă de „furtuna" informaţiilor din domeniile ştiinţelor naturii, ale ştiinţelor sociale, politice, psihologice, ale ştiinţelor despre Om, surprins în toate ipostazele intereselor, idealurilor, orizonturilor şi aspiraţiilor sale, mai ales în condiţiile epocii actuale. În acelaşi timp învăţămîntul este solicitat să înarmeze tineretul cu profunde şi nuanţate cunoştinţe în domeniul relaţiilor internaţionale, şi, nu în ultimul rînd ca importanţă, în cel al confruntărilor ideologice, al principalelor doctrine contemporane, marxiste şi nemarxiste.

Chemat să facă faţă cerinţelor de ordin intern, social şi internaţional, cum se precizează în sociologia învăţămîntului pe plan mondial, învăţămîntul românesc accentuează, în egală măsură, latura informativă, dar şi pe cea educativă, formativă. Atît una cît şi cealaltă joacă un rol incomensurabil în dezvoltarea gîndirii originale, novatoare, creatoare. Spiritul de creativitate, de receptivitate la nou, de inventivitate, ţin de esenţa, de calitatea unui sistem de învăţămînt.

„A vorbi de un nivel cultural ridicat — afirma preşedintele ţării noastre, tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvîntarea la Congresul al III-lea al educaţiei politice şi culturii socialiste — înseamnă a vorbi de oameni cu o temeinică pregătire profesională şi tehnică şi o înaltă cultură generală. A realiza produse de înaltă calitate, de ridicat nivel tehnic, estetice constituie o latură importantă a activităţii politico-educative şi cultural-artistice !".

Cu recunoscutul spirit de analiză, cu acribia şi adîncimea mereu sprijinite pe o profundă cunoaştere a realităţii, pe o stăpînire a cerinţelor teoretice, a legităţilor dezvoltării sociale, preşedintele României socialiste formulează judecata de valoare potrivit căreia nu poţi fi om de ştiinţă dacă nu eşti un bun revoluţionar în domeniul tău, un bun revoluţionar pentru transformarea lumii în general.

Rezumînd, subliniem că viziunea partidului nostru, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, asupra învăţămîntului, a ştiinţei şi a indisolubilei lor legături cu cercetarea, cu producţia, se înscrie firesc în concepţia ştiinţifică, realistă, novatoare a comuniştilor români, ctitori ai complexului proces de înălţare a ţării noastre pe noi căi de civilizaţie, potrivit Programului partidului nostru, documentelor celui de al XIII-lea Congres al partidului, precum şi ale recentei Conferinţe Naţionale a Partidului Comunist Român.

Pornind, totodată, de la aprecierea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, care arăta că : „S-ar putea spune că s-a ajuns la o anumită rămînere în urmă a nivelului ideologic, politic şi educativ faţă de cel al dezvoltării forţelor de producţie, al societăţii noastre în general. Aceasta se poate datora, în parte, atît preocupărilor intense de dezvoltare a forţelor de producţie în toate sectoarele economiei naţionale, dar şi unei anumite neglijări a activităţii politico-educative", cadrelor didactice le revin sarcini sporite privind pregătirea tinerei generaţii pentru muncă şi viaţă.

Cele menţionate mai sus se constituie într-o adevărată mărturie a contribuţiei inestimabile pe care preşedintele ţării noastre, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, o aduce propăşirii ştiinţei şi învăţămîntului românesc.

Toate cadrele didactice, întregul front al învăţămîntului, ştiinţei, culturii, şi educaţiei, aduc un fierbinte omagiu, cu prilejul apropiatei zile de naştere, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, personalitate cunoscută şi recunoscută pe plan naţional şi internaţional, care s-a identificat şi se identifică cu destinele progresului şi civilizaţiei româneşti.

Preşedintele Nicolae Ceauşescu, promotorul politicii de pace a României socialiste

(Urmare din pag. 1)

Nicolae Ceauşescu sublinia necesitatea ca toate ţările lumii, şi, în primul rînd, popoarele europene să acţioneze în continuare pentru trecerea la măsuri hotărîte pe drumul dezarmării, pentru eliminarea armelor nucleare şi a armelor chimice, precum şi pentru reducerea radicală a armamentelor convenţionale. Consecvenţa politicii româneşti pentru pace şi dezarmare, pentru măsuri reale şi efective în acest domeniu, a dovedit-o cît se poate de clar referendumul naţional care a avut loc în noiembrie 1986, prilej cu care întregul nostru popor s-a pronunţat pentru reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor şi cheltuielilor militare.

O idee de cea mai mare importanţă a gîndirii şi acţiunii româneşti, strălucit întruchipată în opera teoretică şi în acţiunile preşedintelui României, o constituie angajarea în acţiunea pentru eliminarea politicii de forţă şi de ameninţare cu folosirea forţei, pentru soluţionarea pe cale paşnică a tuturor problemelor litigioase şi diferendelor dintre state. În cei peste 22 de ani de cînd tovarăşul Nicolae Ceauşescu este la cîrma ţării, România şi-a dobîndit o binemeritată reputaţie de ţară care militează pentru soluţionarea paşnică a tuturor conflictelor, pentru renunţarea la forţă, pentru primatul tratativelor asupra oricăror consideraţii care ţin de raţiunea sau prestigiul unor anumite ţări. De la înalta tribună a unor congrese şi conferinţe naţionale ale partidului, în convorbiri purtate cu şefi de state, cu reprezentanţi ai presei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat, cu aceeaşi vigoare, ideea că, oricît de îndelungate şi grele ar fi tratativele, negocierile reprezintă singura cale raţională de soluţionare a problemelor litigioase dintre ţări.

Militant hotărît pentru pace, pentru eliminarea pericolului de război, preşedintele Nicolae Ceauşescu s-a impus ca una dintre personalităţile cele mai proeminente ale lumii contemporane. Mesajele sale adresate unor conducători politici, unor organizaţii internaţionale, au suscitat un respect binemeritat, personalitatea preşedintelui ţării impunîndu-se pe arena internaţională drept cea a unui strălucit conducător politic, angajat cu toată convingerea pe drumul apărării păcii, al edificării unor relaţii noi în Europa şi în întreaga lume. Realismul, luciditatea, capacitatea de analiză a fenomenelor vieţii internaţionale au conferit doctrinei păcii, elaborate de preşedintele Nicolae Ceauşescu, un caracter dinamic, realist, de acţiune.

Exprimîndu-şi optimismul faţă de cauza păcii, convingerea că ea va triumfa, în pofida oricăror încercări ale cercurilor interesate în politica de război, de a provoca nelinişte şi neîncredere între popoare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, şi-a manifestat şi îşi manifestă încrederea în capacitatea popoarelor de a acţiona unite pentru a impune pacea, pentru a transforma dezarmarea în realitate, pentru a asigura soluţionarea democratică a celor mai importante probleme cu care se confruntă umanitatea în zilele noastre.

Un strălucit exemplu de activitate revoluţionară consacrată progresului învăţămîntului, ştiinţei şi culturii româneşti

La începutul acestui ianuarie, cînd oamenii muncii din ţara noastră au păşit în noul an ferm angajaţi în lupta pentru transpunerea în viaţă a hotărîrilor Congresului al XIII-lea şi ale Conferinţei Naţionale a Partidului Comunist Român, am omagiat, cu sentimente de aleasă şi profundă stimă, respect şi preţuire, personalitatea de excepţie a tovarăşei Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prim viceprim-ministru al guvernului şi preşedinte al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, care îşi consacră întreaga activitate, toată puterea de muncă şi energia pentru înfăptuirea cu succes a măreţelor planuri şi programe de dezvoltare economică şi socială a patriei, pentru progresul şi înflorirea continuă a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii româneşti, pentru afirmarea tot mai puternică a ţării noastre într-o lume a păcii, înţelegerii şi colaborării între naţiuni.

În perioada de adînci transformări înnoitoare pe care a deschis-o victoria Revoluţiei de Eliberare Socială şi Naţională, Antifascistă şi Antiimperialistă din august 1944, tovarăşa Elena Ceauşescu a acţionat şi acţionează, cu abnegaţie şi pasiune comunistă, pentru făurirea societăţii socialiste pe pămîntul patriei, pentru cauza independenţei şi suveranităţii României. Alături de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, strălucit conducător revoluţionar şi patriot înflăcărat, care conduce de peste două decenii măreaţa operă istorică de edificare a noii societăţi pe pămîntul României, tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, înalt exemplu de savant-cetăţean şi om politic multilateral, a adus şi aduce o valoroasă contribuţie la transformarea înnoitoare a societăţii româneşti pe calea progresului, la creşterea rolului şi prestigiului României socialiste pe arena internaţională.

Aniversarea zilei sale de naştere constituie şi pentru oamenii muncii din învăţămînt, ştiinţă şi cultură un nou prilej de a aduce un cald şi respectuos omagiu muncii sale pline de patos revoluţionar în cadrul conducerii partidului şi guvernului, în înaltele funcţii încredinţate de partid şi popor, contribuţiei sale strălucite la măreaţa operă de construcţie socialistă în România, la triumful dreptăţii şi libertăţii, al cauzei independenţei şi suveranităţii patriei noastre.

Urmînd preţioasele orientări şi indicaţii ale secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, potrivit cărora, în etapa actuală de dezvoltare a societăţii româneşti, un rol decisiv revine omului nou, cu un grad tot mai înalt de instrucţie, cu deprinderi tehnice şi profesionale corespunzătoare exigenţelor revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, pătruns de spirit revoluţionar, învăţămîntul românesc înregistrează o puternică dezvoltare şi perfecţionare. Tovarăşa Elena Ceauşescu, în calitatea sa de preşedinte al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, a adus şi aduce o contribuţie de seamă la înnoirea revoluţionară a învăţămîntului românesc. Sub conducerea sa dispunem astăzi de un învăţămînt modern — orientat cu clarviziune ştiinţifică, cu competenţă şi spirit revoluţionar — care a obţinut remarcabile succese în pregătirea şi perfecţionarea forţei de muncă — la nivelul exigenţelor pe care le ridică dezvoltarea industriei noastre, noua revoluţie tehnico-ştiinţifică şi noua revoluţie agrară — şi în educarea şi formarea conştiinţei revoluţionare a tineretului, a unei atitudini înaintate faţă de muncă şi viaţă.

„Va trebui să intensificăm activitatea în direcţia ridicării nivelului de pregătire profesională a tuturor cadrelor, a lărgirii necontenite a orizontului lor de cunoştinţe ştiinţifice, tehnice şi culturale. Nivelul tehnic înalt la care se află astăzi industria, agricultura, întreaga economie naţională impune să avem pretutindeni, în toate domeniile vieţii economice şi sociale, cadre de muncitori, tehnicieni şi specialişti bine pregătite, capabile să stăpînească temeinic tehnica nouă, să o dezvolte şi să o perfecţioneze continuu. Totodată, va trebui să desfăşurăm o intensă activitate politico-educativă de dezvoltare a conştiinţei socialiste, de educare patriotică, revoluţionară, de cultivare a dragostei şi ataşamentului faţă de ţară, partid şi popor, faţă de cauza socialismului" — sublinia tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu la Sesiunea solemnă a Marii Adunări Naţionale consacrată celei de a 40-a aniversări a proclamării Republicii.

Tineretul studios din ţara noastră beneficiază de o excepţională bază materială, de cadre didactice de înaltă calificare, de manuale şcolare — perfecţionate şi actualizate continuu — de un învăţămînt integrat organic cu cercetarea ştiinţifică şi producţia. Prin contribuţia tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, eminent savant patriot şi cărturar revoluţionar, o atenţie deosebită în pregătirea elevilor se acordă sporirii ponderii disciplinelor fundamentale — matematica, fizica, chimia şi biologia — şi a celor cu o puternică influenţă educativă asupra tineretului : limba şi literatura română, istoria şi geografia patriei.

Prin îmbinarea armonioasă a vocaţiei muncii de cercetare ştiinţifică a tovarăşei Elena Ceauşescu, cu patosul activităţii sale revoluţionare, în transpunerea în fapt a politicii partidului în domeniul vieţii spirituale, dispunem astăzi de o ştiinţă pusă în slujba progresului multilateral al ţării, de o creaţie literar-artistică dedicată adevărului şi frumosului. Se poate spune că, nicicînd în trecut, literatura şi artele plastice, teatrul, ca şi creaţia noastră artistică de masă n-au fost călăuzite mai profund ca în prezent de perenele valori umaniste, de idealurile care animă poporul român.

Slujind cu abnegaţie interesele ţării, ale poporului nostru, cauza socialismului şi comunismului, tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu s-a afirmat, totodată, ca promotor neobosit al celor mai nobile idealuri de înţelegere şi colaborare, de pace între popoare, ca strălucit militant pentru apărarea dreptului fundamental al naţiunilor, al oamenilor, la viaţă, la existenţă liberă şi demnă, la independenţă şi suveranitate, la pace. De o înaltă preţuire se bucură prestigioasa activitate pe care tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu o desfăşoară, în calitate de preşedinte al Comitetului Naţional Român „Oamenii de ştiinţă şi pacea", pentru ca minunatele cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii actuale să fie puse exclusiv în slujba omului şi a progresului omenirii.

În conştiinţa tuturor slujitorilor şcolii, ştiinţei şi culturii, acest omagiu este însoţit de hotărîrea fermă de a pune întreaga lor capacitate creatoare pentru a răspunde demn, cu tot devotamentul şi cu toată priceperea, celor mai înalte exigenţe formulate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român, privind sporirea contribuţiei învăţămîntului şi culturii româneşti la îmbogăţirea vieţii spirituale şi lărgirea orizontului de cunoaştere al întregului popor.

În spiritul adeziunii depline a naţiunii noastre la politica partidului şi statului nostru, oamenii muncii din învăţămînt şi cultură îşi manifestă, în acest ianuarie aniversar, cu aleasă gratitudine şi multă admiraţie, dragostea, recunoştinţa şi ataşamentul faţă de tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, strălucit reprezentant al gîndirii creatoare a poporului român şi îi adresează, din adîncul inimilor lor, mulţi ani de pace, urări de viaţă lungă, sănătate şi putere de muncă, pentru ridicarea României socialiste pe noi culmi ale civilizaţiei materiale şi spirituale.

Prof. DOBRIŢA ŢIGĂRAN
preşedintele Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă, Cultură, Poligrafie, Presă şi Edituri

Orientări privind proiectarea şi planificarea activităţilor prevăzute de actuala programă a învăţămîntului preşcolar

Structurată pe nouă categorii de activităţi şi pe trei categorii de vîrstă (grupa mare, mijlocie şi mică) şi completată cu instrumente auxiliare pentru educatoare, actuala „Programă a activităţii instructiv-educative în grădiniţa de copii şi în cadrul organizaţiei „Şoimii Patriei", asigură unitatea de cerinţe pedagogice de la grădiniţă la şcoală. Astfel, conţinutul unor activităţi ca: dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale, cunoştinţe despre natură şi om, activităţi matematice, exerciţii grafice, educaţie moral-politică şi patriotică, educaţie muzicală, activităţi practice, este abordat interdisciplinar şi, în acest sens, mijloacele de realizare, modalităţile şi formele specifice fiecăreia dintre acestea se adaptează în funcţie de cerinţele psiho-pedagogice specifice fiecărei categorii de vîrstă, de nivelul de dezvoltare, pe ansamblu, al grupei.

Pentru a se realiza integral în practică obiectivele fundamentale şi cele specifice celor nouă categorii de activităţi, este necesar ca educatoarele să aibă în vedere următoarele :

— înţelegerea concepţiei în care a fost elaborată această programă;

— cunoaşterea principiilor generale, a obiectivelor fundamentale ale educaţiei preşcolare, a celor care sînt specifice categoriilor de activităţi;

— selecţionarea conţinutului activităţilor instructiv-educative în funcţie de cerinţele stabilite pentru fiecare tip de activitate, de posibilităţile copiilor, de felul activităţii (comune, obligatorii, jocuri-exerciţiu, activitate diferenţiată cu grupuri mai mici etc.);

— selecţionarea strategiilor de realizare, a metodelor, modalităţilor şi mijloacelor care să conducă la participarea activă a copilului pe tot parcursul activităţii ;

— asigurarea caracterului ştiinţific şi accentuarea valorii educative a fiecărei activităţi; valorificarea potenţialului formativ al fiecărei secvenţe a programului educativ organizat pe întreaga durată a zilei cu copilul;

— folosirea judicioasă şi integrarea corectă a mijloacelor de învăţămînt existente sau a celor realizate de educatoare pentru desfăşurarea unui învăţămînt activ, în care fiecare copil să participe la propria sa formare.

În întregul demers didactic, educatoarea trebuie să aibă în vedere proiectarea ştiinţifică a conţinutului învăţămîntului preşcolar, la grupa cu care lucrează.

Dacă analizăm structura noului plan de învăţămînt, se remarcă faptul că, la disciplinele care asigură pregătirea copilului pentru însuşirea scris-cititului, s-a majorat numărul activităţilor comune, obligatorii, cu cîte două pe săptămînă la grupa mare. De asemenea, jocurile şi activităţile la alegere pentru sprijinirea diferenţiată a copiilor, munca individuală cu cei care înregistrează anume performanţe sau cu cei care au ritmuri mai lente în dezvoltare, sînt prevăzute ca o categorie distinctă de activităţi şi fac parte integrantă din planul de învăţămînt. Pentru a se realiza programul de activităţi de educare patriotică, revoluţionară, moral-civică a copiilor şi pentru a se evita anumite paralelisme, acţiunile specifice Organizaţiei „Şoimii Patriei" sînt integrate, cu o activitate pe săptămînă, în planul de învăţămînt.

Pentru orientarea muncii educatoarelor cu fiecare grupă de copii, programa stabileşte orare orientative săptămînale, care cuprind cele patru părţi componente ale activităţii instructiv-educative, în funcţie de programul grădiniţei (normal, prelungit sau săptămînal).

La transpunerea în practică a prevederilor programei, pentru realizarea îndrumării şi controlului muncii educatoarelor, e necesar să se elaboreze, încă de la începutul trimestrului I, următoarele:

— Date referitoare la prezentarea, pe ansamblu, a grupei;

— Repartizarea trimestrială a tipurilor de activităţi componente celor nouă categorii; de exemplu, în trimestrul al III-lea, se vor planifica mai multe convorbiri tematice, pentru dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale şi cunoştinţe despre natură şi om, ca activităţi de sistematizare, de evaluare; la exerciţiile grafice, în trimestrul al II-lea, se planifică activităţile de evaluare periodică şi se continuă în trimestrul al III-lea cu activităţile de evaluare finală ; în trimestrul I, se planifică mai multe observări, lecturi după imagini, memorizări ;

— Proiectarea conţinutului activităţilor comune, pe cele trei trimestre, cu denumirea categoriei de activitate şi strategiile de realizare (mijlocul şi tema);

— Modalităţile de optimizare a colaborării grădiniţei cu şcoala,

— Modalităţile de asigurare a continuităţii de cerinţe psiho-pedagogice din grădiniţă, în familie;

— Activitatea metodico-ştiinţifică a educatoarei (tematica dezbaterilor în comisia metodică, în cercul pedagogic, tematica schimburilor de experienţă, a sesiunilor de comunicări, referate, lucrări de specialitate, investigaţii referitoare la tema de cercetare în cadrul simpozionului naţional „Creativitate şi eficienţă în învăţămînt", completarea fişei psihopedagogice a copilului, lucrarea pentru susţinerea gradului didactic I etc.) ;

— Mijloacele de învăţămînt elaborate de educatoare şi integrate în trimestrul respectiv în activităţi.

Este necesar ca, la elaborarea planificării trimestriale, să se realizeze corect raportul între activităţile de predare (observări, lecturi după imagini, povestiri, activitate obligatorie) şi cele care valorifică şi sistematizează conţinutul predat (joc didactic, joc-exerciţiu, joc logic, repovestire, convorbire tematică).

În ceea ce priveşte activităţile instructiv-educative prevăzute în părţile I, a III-a şi a IV-a în orarul zilei, conţinutul acestora se proiectează pe cîte o săptămînă, avîndu-se în vedere faptul că ele pregătesc şi totodată sprijină diferenţiat copiii în asimilarea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor, stabilite în activităţile comune, obligatorii.

Tematica acestora este orientativă şi se stabileşte de fiecare educatoare în funcţie de nivelul de dezvoltare al grupei.

Prezentăm cîteva modalităţi de proiectare a conţinutului activităţilor instructiv-educative, la grupa mare şi grupa mijlocie, pe o săptămînă.

GRUPA MARE — Partea I :

Luni — Activităţi diferenţiate pentru cultivarea spiritului de ordine în sala de grupă: „La grădiniţă"; „Să fim harnici"; — Exerciţii diferenţiate de şnuruire pe contur; — Jocuri-exerciţiu pentru pronunţia consoanelor labio-dentale.

Marţi — „Pe şantierul de construcţii"; „De-a constructorii de nave"; — Continuarea desenului din imaginaţie : „Jocurile copiilor iarna"; — Exerciţii diferenţiate de redare a petei de culoare în spaţiu dat; — Observarea stadiului de dezvoltare a seminţelor (germinaţia lor): „De ce au nevoie plantele pentru ca să crească?".

Miercuri: — Joc de creaţie: „Să ne purtăm corect pe stradă" („Ştim să călătorim cu trenul"); — „Spune ce imagine urmează;" „Poţi spune mai multe cuvinte care încep cu sunetul m ?" ; „Completează ce lipseşte"; „Eu spun un obiect, tu spune mai multe".

Joi — Jocuri de construcţie cu „Modular", „Combiplast", „Mozaic spaţial"; — Să construim o cabană (după schiţă, model); — Să selecţionăm mărgele. Cîte sînt în coşuleţ de culoarea... ?; — Exerciţii diferenţiate pentru dezvoltarea percepţiei auditive; — Repetarea temei „Valuri mari".

Vineri — „Să facem cumpărături la librărie"; „În magazinul cu jucării"; „La centrul de piine"; — Desene cu teme alese — Dactilopictură pe farfurioare din ceramică (linii orizontale şi verticale).

Simbătă — Parcul de joacă (construcţii în relief); — Să curăţăm frunzele uscate de pe plante; — Pregătim coşuleţe cu beţişoare colorate.

GRUPA MARE — Partea a II-a:

Luni — Educaţie moral-politică şi patriotică: Convorbire „Despre hărnicie" ; —Cunoştinţe despre natură şi om: Observare „Fructe de toamnă" (mărul şi para) ; — Activitate practică „Albumul" (şnuruire pe contur).

Marţi — Dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale : Joc didactic „Ce culoare are?"; — Activitate matematică : „Aşază în şir obiectele" (de la cel mai mic la cel mare); — Exerciţii grafice : Ploaia dusă de vînt (linie oblică spre dreapta).

Miercuri — Educaţie moral-politică şi patriotică: Memorizare „Patria" de P. Ghelmez — Cunoştinţe despre natură şi om: Observare „Plante cu flori" (crizantema şi tufănica); — Educaţie fizică : Predarea tracţiunii. Exerciţii complex IV.

Joi — Activitate practică : „Albumul", (şnuruire şi lipire); — Dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale : Lectură după imagini „Strada mea frumoasă"; — Activitate artistico-plastică. Pictură: Temă din imaginaţie.

Vineri — Exerciţii grafice: Evaluare — linii oblice spre dreapta şi spre stînga, linii orizontale şi verticale; — Activitate matematică: Joc didactic „Spune cîte piese de aceeaşi dimensiune se află în tablou"; — Dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale : Joc didactic „Ce culoare are"; — Educaţie fizică: Repetarea tracţiunii. Exerciţii complex IV.

Simbătă — Activitate artistico-plastică „Soarele pe strada mea"; — Dezvoltarea limbajului şi a comunicării orale : Joc didactic şi exerciţiu fonetic „Ghiceşte ce spun eu?" ; — Activitate politico-educativă în cadrul organizaţiei „Şoimii Patriei": Concurs pe teme de circulaţie.

GRUPA MARE — Partea a III-a :

Luni — Jocuri şi exerciţii pentru cultivarea forţei: „Transportă săculeţii" ; „Aleargă şi transportă obiectul"; — Repetarea strofei a II-a a poeziei „Copilărie — vis de aur" de M. Cajal. Lectură şi comentariu, fragment „Frunza" de E. Girleanu (trei fraze).

Marţi — Exerciţii diferenţiate pentru determinarea cantităţii ; — Şezătoare. Repetarea poezilor şi cîntecelor învăţate; — Pregătirea dansului tematic (fig. II şi III).

Miercuri — Să citim imagini despre strada noastră frumoasă; — Exerciţii senzoriale pentru dezvoltarea acuităţii auditive; — Vizionarea diapozitivelor „Cum circulăm corect".

Joi — Teatru de marionete: „Robi şi prietenii săi în Cosmos" ; — Lecturarea imaginilor pentru perceperea stopului şi a indicatorului „interzis pietonilor" ; — Pregătirea concursului de alergări şi opriri la semnal.

Vineri — Observarea parcului şi a instalaţiilor de joacă. Observarea Oraşelului copiilor; — Educaţie sanitară: „Ştim să ne tăiem unghiile?" — Joc didactic: „Focul şi vîntul"; — Îngrijirea plantelor la colţul naturii.

Simbătă — Selecţionarea grupurilor de obiecte după mărime şi culoare; — „Aşa da, aşa nu!" (deprinderi de comportare civilizată); — Educaţie sanitară: „Ştim să ne tăiem unghiile?".

GRUPELE MARE ŞI MIJLOCIE — Partea a IV-a :

Luni — Vizionare de diapozitive pentru recunoaşterea indicatoarelor „sens interzis", „trecere pietoni"; — Concurs: „Cum ne comportăm frumos şi corect pe stradă"; — Activitate în cadrul Clubului curioşilor: „Cînd îngheaţă apa?".

Marţi — Concurs pentru consolidarea alergării pe distanţe diferite; — Exerciţiu grafic: Evaluare — linia oblică spre dreapta şi spre stînga; — Desen din imaginaţie: „Prietenul meu".

Miercuri — Audiţie: „Dumbrava minunată" de M. Sadoveanu; — Pregătirea formaţiei corale: Interpretarea corectă a cîntecului „Şoimii Patriei" de A. Giroveanu.

Joi — Activităţi diferenţiate pentru determinarea cantităţii în limitele 4—1; — Concurs de triciclete.

Vineri — Activităţi practice pentru evaluarea deprinderii de şnuruire, tăiere pe contur şi asamblare (lucrare colectivă); — Jocuri recreative pentru cultivarea aruncării şi prinderii obiectelor.

Simbătă — Efectuarea unor activităţi gospodăreşti pentru aşezarea obiectelor de uz personal în ordine; — Muncă diferenţiată pentru îmbogăţirea vocabularului activ al copiilor.

Se cere o cunoaştere aprofundată a nivelului la care au ajuns copiii într-o anume perioadă a anului şcolar, pentru a se intensifica munca diferenţiată, independentă şi pregătirea grupei pentru însuşirea conţinutului activităţilor noi.

PROF. RODICA ŞOVAR
Inspector principal de specialitate în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului

Respectarea ordinii efectuării operaţiilor matematice în ciclul primar

În ciclul primar, la lecţiile de matematică, elevii întîmpină dificultăţi în formarea priceperilor de calcul, atunci cînd nu respectă ordinea efectuării operaţiilor în exerciţii în care există operaţii de ambele ordine şi în cele care conţin şi paranteze.

Din propria mea experienţă didactică, am constatat că, iniţial, unii elevi respectau ordinea operaţiilor cînd aveau de efectuat exerciţii ce cuprindeau operaţii de ambele ordine sau cu paranteze. Dar, după ce efectuau operaţiile de ordinul al II-lea, treceau la calculul operaţiilor de ordinul I, însă uitau să includă în această etapă rezultatele operaţiilor de ordinul al II-lea.

Pentru rezolvarea corectă a acestor exerciţii am propus elevilor o ordonare metodică a operaţiilor. De exemplu, dacă elevii au avut de efectuat un exerciţiu cu paranteze, în primul rînd, înainte de a trece la rezolvarea lui, am eşalonat exerciţiul ajungînd la următoarele etape preliminare : 1. sublinierea cu o linie a parantezelor ; 2. sublinierea cu două linii a operaţiilor de ordinul al II-lea. Operaţiile de ordinul I au rămas nesubliniate, deoarece reprezentau ultima etapă a rezolvării exerciţiului.

Apoi, respectînd cu stricteţe priorităţile stabilite prin sublinierile anterioare, am trecut la rezolvarea exerciţiului. După efectuarea parantezelor, rezultatele obţinute au fost subliniate cu o linie, iar rezultatele operaţiilor de ordinul al II-lea cu două linii.

Am trecut, în continuare, la transcrierea exerciţiului, înlocuind parantezele cu rezultatele subliniate cu o linie, iar operaţiile de ordinul al II-lea, cu rezultatele subliniate cu două linii. A rămas de rezolvat, în final, un exerciţiu simplu cu operaţii de ordinul I.

În acest fel, elevii au reuşit să rezolve corect orice exerciţiu de acest gen şi să transforme uşor asemenea exerciţii în probleme.

Înv. SILVIA ISTRATE
Şcoala Nr. 10 din Focşani

Predarea sistemelor de numeraţie la clasa a V-a

Pentru a evita însuşirea mecanică a operaţiilor de trecere din baza 10 în altă bază, am început prin a reaminti elevilor că încă din clasa I au învăţat să numere în sistemul zecimal (cu baza 10), care foloseşte cifrele 0, 1, 2... 9, iar elementele au fost grupate cîte 10, 10^2, 10^3, ..., apoi au făcut exerciţii de scriere zecimală a unui număr în baza 10 ca : $590\,762 = 5 \cdot 10^5 + 9 \cdot 10^4 + 0 \cdot 10^3 + 7 \cdot 10^2 + 6 \cdot 10 + 2$; $abcde = a \cdot 10^4 + b \cdot 10^3 + c \cdot 10^2 + d \cdot 10 + e$.

Am precizat faptul că elementele unei mulţimi pot fi numărate şi în alt sistem de numeraţie, procedînd analog ca în sistemul zecimal. În sistemul binar (cu baza 2) se folosesc cifrele 0 şi 1, iar elementele se grupează în grupe de 2, 2^2, 2^3, (esenţial este faptul că grupa de 10 din sistemul zecimal a fost înlocuită cu grupa de 2).

În sistemul de numeraţie, cu baza 3, după cum se ştie, se folosesc cifrele 0, 1, 2, şi grupele 3, 3^2, 3^3,... Elevii au răspuns cu uşurinţă la întrebarea „Care sînt cifrele şi grupele folosite în alt sistem de numeraţie ?" I-am solicitat apoi să rezolve exerciţii de trecere a unui număr dintr-o bază oarecare în baza 10 ca : $23\,041_{(5)} = 2 \cdot 5^4 + 3 \cdot 5^3 + 0 \cdot 5^2 + 4 \cdot 5 + 1 = 2 \cdot 625 + 3 \cdot 125 + 4 \cdot 5 + 1 = 1\,646$.

După mai multe exerciţii de trecere din alte baze în baza 10 le-am propus spre rezolvare exerciţii de genul următor. „Ce număr în baza 5 reprezintă scrierea: $4 \cdot 5^5 + 0 \cdot 5^4 + 3 \cdot 5^3 + 0 \cdot 5^2 + 2 \cdot 5 + 4$?". Au urmat apoi exerciţii de trecere a unui număr din baza 10 în altă bază. Pentru a-i orienta pe elevi, am folosit următoarele întrebări ajutătoare : 1) „Care este grupa de ordin maxim ce se poate forma în noua bază, din numărul dat ?" ; 2) „Cîte astfel de grupe se pot forma ?" ; 3) „Care este restul ?" ; 4) „Care este grupa de ordin maxim care se poate forma din rest ?". Întrebările au continuat în acest fel, pînă ce am obţinut un rest mai mic decît baza sistemului.

Le-am mai cerut elevilor să treacă numărul 1 023 din baza 10 în baza 5. Grupa de ordin maxim care se poate forma din numărul dat este 5^4 (se poate forma o singură grupă, scriindu-se $1 \cdot 5^4$). Rămîne rest $1\,022 - 625 = 397$. Din 397 se pot forma trei grupe de 5^3, scriindu-se $3 \cdot 5^3$. Rămîne rest $397 - 3 \cdot 5^3 = 22$, din care se pot forma patru grupe de 5, ultimul rest fiind 2 mai mic decît baza. Deci $1022 = 1 \cdot 5^4 + 3 \cdot 5^3 + 0 \cdot 5^2 + 4 \cdot 5 + 2 = 13\,042_{(5)}$. După mai multe exerciţii în cadrul unei singure ore, majoritatea elevilor au reuşit să rezolve independent exerciţii de trecere din baza 10 în altă bază.

Se pot propune exerciţii de trecere dintr-o bază în alta, ambele baze fiind diferite de 10. Metoda prezentată are avantajele următoare : consolidează cunoştinţele anterioare, dezvoltă calculul mintal, are un mare grad de accesibilitate, evită folosirea algoritmului tradiţional care constituie, la acest nivel, o cale mecanică pentru formarea deprinderilor de trecere din baza 10 în altă bază.

Prof. EUGENIA IONESCU
Şcoala din comuna Stoina, judeţul Gorj

Realizarea relaţiei dintre disciplinele fundamentale şi disciplinele tehnologice în ciclul gimnazial

În concepţia secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, învăţămîntul, cercetarea şi producţia reprezintă un tot unitar. Caracterul interdisciplinar cu aplicaţii în viaţă va fi evidenţiat de la cea mai fragedă vîrstă, elevul trebuind să cunoască aplicatiile practice ale noţiunilor pe care şi le însuşeşte, astfel încît motivaţia învăţării — pregătirea pentru viaţă, pentru muncă, prin muncă — să nu fie numai de perspectivă, ci şi imediată. În cele ce urmează ne propunem să arătăm un exemplu privind **realizarea caracterului interdisciplinar între matematică, fizică, desen tehnic şi pregătirea tehnico-productivă în ciclul gimnazial.** Pentru a se putea vorbi despre o reală abordare interdisciplinară, vom avea în vedere ca fiecare cadru didactic, respectiv maistru-instructor, să cunoască foarte bine noţiunile ştiinţifice şi programele de învăţămînt ale disciplinelor la care se va referi.

La începutul anului de învăţămînt, în cadrul unei şedinţe comune a catedrelor de specialitate, va fi stabilită o planificare a materiei, astfel încît etapele pe care le va parcurge elevul, noţiunile pe care şi le va însuşi, să fie bine corelate cronologic, pentru a se evita formulările de tipul : „Mai tîrziu veţi învăţa la... (matematică, sau fizică, sau...) de ce procedăm astfel".

Sarcinile de lucru vor fi astfel formulate, încît ele să fie mobilizatoare, să trezească interesul elevului, să nu depăşească puterea lui de înţelegere, de activitate propriu-zisă teoretică şi practică.

Materialele (materie primă, unelte...) e necesar să existe în cadrul atelierului şcolii. Se planifică executarea numai a acelor repere pentru care sînt materiale suficiente pentru toţi elevii, iar produsul finit poate fi utilizat de un beneficiar real.

Iată cum poate arăta formularea unei probleme, cu care ilustrăm cele de mai sus, direct corelate cu o lucrare ce se poate executa în cadrul orelor de instruire practică :

„Şcoala noastră a încheiat un contract cu atelierul de tîmplărie X pentru a confecţiona, în atelierul nostru, 60 de bucăţi ciocane de cîte 390 g fiecare. Pentru aceasta avem la dispoziţie bare de fier ($q = 7\,800$ kg/m³) în formă de prismă patrulateră regulată cu latura bazei de 25 mm şi înălţimea de 75 mm, 120 mm, 101 mm. Pînă la data de... (se indică termenul) faceţi desenul tehnic corespunzător şi calculele de rigoare, folosind următorul model :

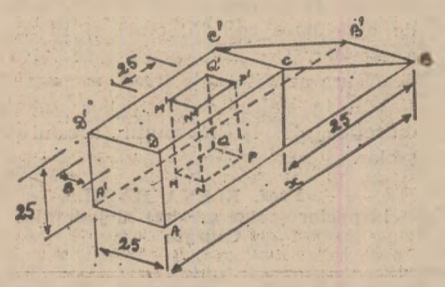

Fig. 1

Trebuie să alegeţi acele bare prin care se realizează pierderile minime.

Termenul de execuţie şi predare beneficiarului....

Predarea înainte de termen ne aduce un beneficiu suplimentar de 0,01% lei pentru fiecare bucată, depăşirea termenului fixat duce la o pierdere de 0,10% lei pentru fiecare bucată".

În cadrul orelor de matematică :

— se determină volumul pe care îl ocupă o piesă în condiţiile cerute : $V = m : q$; $V = 50$ cm³

— se determină mărimea necunoscută x :

Volumul piesei = Volumul prismei drepte ABCDA'B'C'D' — Volumul prismei drepte MNPQM'N'P'Q'.

$$V \text{ piesei} = \frac{(x + x - 25)}{2} \times 25 - 25 \times 25 \times 8$$

Rezolvînd ecuaţia se obţine : $x = 100{,}5$ mm.

Obiectivele operaţionale urmărite sînt următoarele :

La sfîrşitul orei elevii vor şti :

— să determine volumul unui corp ,cunoscînd masa corpului şi densitatea materialului din care este confecţionat :

— să exprime volumul corpului în funcţie de dimensiunile date, să determine mărimea necunoscută ;

— să aleagă acea bară metalică pentru care se înregistrează pierderile minime.

În cadrul orei de fizică se pune problema determinării centrului bazei prismei MNPQM'N'P'Q', astfel încît masa corpului să fie uniform repartizată de-o parte şi de alta a părţilor active ale piesei (determinarea centrului de greutate al piesei) :

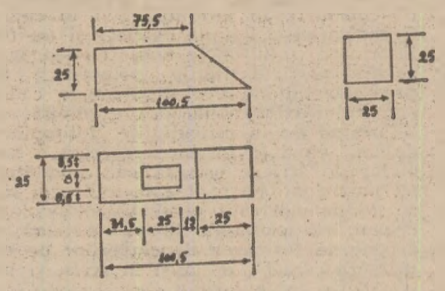

Fig. 2

Cu notaţia făcută, avem :

$$25 \times 25 \times y \times p = 25 \times 25\ (75{,}5 - y) \times p + \frac{1}{2} \times 25 \times 25 \times 25 \times p \text{ sau}$$

$y = 75{,}5 - y + 12{,}5$ de unde : $y = 44$ mm.

La fizică, obiectivele operaţionale urmărite au fost :

— elevii să realizeze importanţa determinării centrului de greutate pentru piesa în cauză :

— să poată determina poziţia centrului de greutate al piesei, mijlocul liniei mijlocii a trapezului EFGH.

În ora de desen tehnic elevii desenează corpul în cele trei plane de reprezentare, respectînd dimensiunile date cu indicarea cotelor.

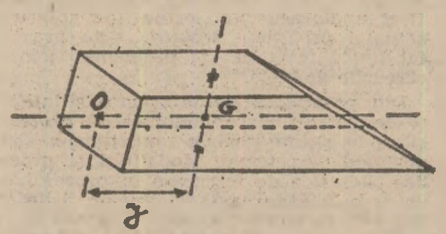

Fig. 3

Urmează revenirea în cadrul orelor de atelier pentru executarea propriu-zisă a piesei. Pe tot parcursul realizării piesei se va urmări :

— folosirea corectă a instrumentelor de măsură, precum şi a instrumentelor şi utilajelor din dotare (menghină, fierăstrău metalic, pile, maşină de găurit ş.a.) ;

— poziţia corectă în timpul lucrului şi respectarea regimului de lucru cerut ;

— controlul calităţii muncii prestate ; controlul se va efectua de către fiecare elev şi de către maistru-instructor.

La sfîrşitul perioadei de realizare a lucrării se face bilanţul muncii ; se apreciază modul cum elevii au muncit, calitatea muncii depuse reflectate în calitatea piesei realizate şi în încadrarea în termen.

În cadrul orei de matematică se poate formula o altă problemă, de tipul următor : „Din cele 60 de piese pe care trebuia să le executaţi, 27 de piese le-aţi predat în termenul stabilit. Un număr de piese le-aţi realizat înainte de termenul fixat, cu un alt număr de piese aţi depăşit termenul fixat. În aceste condiţii nu s-a înregistrat nici un beneficiu suplimentar. Cîte piese au fost realizate înainte de termenul fixat şi cîte piese au fost predate după termenul fixat ?"

Fie x numărul de piese predate înainte de termen.

33 — x este numărul de piese predate după termenul fixat.

$$\text{Avem : } \frac{x}{100} = \frac{33 - x}{10}$$

Rezolvînd ecuaţia, găsim : $x = 30$

Aşadar, au fost predate înainte de termen 30 de piese şi au fost predate după termen 3 piese.

Enunţăm în continuare şi alte lucrări care pot fi executate, făcînd apel la cunoştinţe de la diferite discipline : a) Construcţia unei cutii care să îndeplinească condiţii date (La clasa a V-a, capitolul „Divizibilitatea numerelor") ; b) Construcţii de triunghiuri (La clasa a VI-a, capitolul „Triunghiul") ; c) Realizarea, dintr-o piesă dată, a unei alte piese care să aibă volumul maxim (Clasa a VII-a) ; d) Întocmirea machetei unui cartier (clasa a VIII-a) etc.

Trebuie avut în vedere ca tema pusă în discuţie să nu semene prea mult cu alta anterioară, aceasta pentru a se înlătura monotonia şi pentru a pune elevilor o problemă nouă. Pentru temele care necesită un volum de lucru mare se pot constitui grupe pentru realizarea lucrării, fiecare elev va cunoaşte toate problemele pe care le are de îndeplinit grupa din care face parte.

Prof. MIHAIL CHIOREANU
Liceul Agroindustrial din Turda

OPINII

O parte de propoziţie indispensabilă gramaticii şcolare

Actuala programă şcolară pentru clasa a VIII-a acordă un mare număr de ore predării sintaxei. Utilitatea practică a studiului sintaxei contribuie la creşterea capacităţii de exprimare şi, implicit, a conştiinţei lingvistice a elevilor. (Chiosa, G. Clara, Bazele lingvistice pentru teoria şi practica predării limbii române, Bucureşti, E.D.P., 1971).

La o lectură atentă a textelor supuse spre analiză gramaticală, în manualul de gramatică pentru clasa a VIII-a se constată apariţia frecventă a elementului predicativ suplimentar şi chiar a propoziţiei predicative suplimentare, deşi acestea nu se studiază în clasă. Din multitudinea de texte care conţin elemente predicative suplimentare am selectat cîteva, spre exemplificare, din acest manual.

După cum se ştie, elementul predicativ suplimentar este partea secundară de propoziţie care însoţeşte un verb, exprimînd o caracteristică sau o acţiune simultană cu acţiunea verbului şi referitoare la nume. (Gramatica limbii române, vol. II, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1966, pag. 206). Conţinutul elementului predicativ suplimentar priveşte numele, dar este exprimat prin intermediul verbului însoţit ; deci elementul predicativ suplimentar apare drept o parte secundară de propoziţie cu dublă subordonare.

Caracteristica sau acţiunea exprimată de elementul predicativ suplimentar se poate referi :

a) **la subiect** : „Culmile Scripetelui se desluşeau în această zi cu soare, după multele ploi de pînă aci, colţuroase şi limpezi, ca o cunună de securi (pag. 5) (Gala Galaction — La Vulturi !). „Cum nu se dă scos ursul din birlog, ţăranul de la munte, strămutat la cîmp şi pruncul dezlipit de la sînul mamei sale, aşa nu mă dam eu dus din Humuleşti, în toamna anului 1855, cînd veni vremea să plec la Socola..." (pag. 8) (I. Creangă — Amintiri din copilărie)

b) **La complementul direct** : „Nimeni nu-l văzuse vreodată întristat sau rîzînd în hohote... (pag. 90) (Marin Preda, O oră din august) „Deodată oşteanul îşi simţi pieptul înfierbîntat de o căldură necunoscută" (pag. 121). (M. Sadoveanu, Neamul Şoimăreştilor)

c) **La complementul indirect** : „La Mestecăniş, unde e marea cumpănă a apelor, trec de pe valea Moldovei pe cea a Bistriţei — căreia acolo toată lumea îi spune Bistra Aurie..." (pag. 74) (Geo Bogza, Rarăul)

Diferite studii de sinteză au dovedit că numele la care se referă elementul predicativ suplimentar poate fi orice parte de propoziţie. Este suficient să se constate că este o parte de propoziţie cu doi regenţi — nume şi verb. (V. Hodiş, Elementul predicativ suplimentar, LR, XVI, 1967, nr. 6, pag. 485—489). Elementul predicativ suplimentar poate fi exprimat prin diferite părţi de vorbire :

1) **prin substantive** a) fără prepoziţii : „Dar iată-l ! Pe vodă, ghiaurul Mihai, Aleargă năvală nebună" (G. Coşbuc, Paşa Hassan). b) cu prepoziţii : „Cu părul nins, cu ochii mici / Şi calzi de duioşie, / Aieve parc-o văd aici / Icoana firavei bunici / Din frageda-mi pruncie". (Şt. Oct. Iosif, Bunica)

2) **prin adjective şi participii (şi adjective provenite din gerunzii)** : „Roşiile crescuseră, mari şi coapte, crescuse şi ardeiul şi pătrunjelul, şi castraveţii, lungi şi verzi, şi conopida, cărnoasă." (D.R. Popescu, Mări sub pustiuri). „A pierit ucis de buzdugan mişelesc pentru că s-a ridicat pentru drepturile şi ocinile noastre..." (pag. 90) (M. Sadoveanu, Neamul Şoimăreştilor) „Aşa va trebui să arate lumea — bărbaţi şi femei bucurîndu-se de vastitatea orizonturilor şi de lumina soarelui..." (pag. 59) (Geo Bogza, Rarăul).

3) **prin pronume** : „Ţineau foarte tare la el, aşa cum sînt în stare să ţină ţăranii unii la alţii în armată, pe care, dealtfel, o consideră a lor." (pag. 84) (Marin Preda, O oră din august).

4) **prin numerale** : „Şi cu ochii pironiţi la drobul de sare de pe horn, (...) începură a-l boci amîndouă ca nişte sminţite, de clocotea casa" (I. Creangă, Prostia omenească)

5) **prin verbe la gerunziu** : „...apoi, măreaţă, bătînd molcom cu undele ei ţărmurile înflorite, fuge la vale scăldînd cotiturile coastei printre ogoare, fîneţuri ori poieni, ducîndu-se să deştepte aiurea alte ecouri." (Alecu Ruso, Piatra Teiului) „Cînd m-am auzit vorbind, mi-am dat seama că, chiar dacă mă împuşcă, nu voi spune..." (pag. 79) (Marin Preda, O oră din august). După cum se poate observa, în exemplele selectate din manual predomină elementele predicative suplimentare de tip nominal.

La o mai atentă privire a frazelor oferite spre analiză de autorii manualului, constatăm şi existenţa unor propoziţii predicative suplimentare. Se ştie că propoziţia predicativă suplimentară exprimă o acţiune simultană cu acţiunea regentei, referitoare la subiectul, complementul direct sau complementul indirect al regentei. Ea corespunde elementului predicativ suplimentar. (Gramatica limbii române, vol. II, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1966, pag. 340).

Oferim cîteva texte din acelaşi manual, în care apar propoziţii predicative suplimentare : a) **cu referire la subiectul regentei** : „Astăzi această vale se află întocmai cum ne-o descriu analiştii acelor timpuri." (pag. 85) (N. Bălcescu, Românii supt Mihai — Voievod Viteazul).

b) **cu referire la un complement direct din regentă** : „Cum o văzu că l-a cunoscut şi-i zîmbeşte, mînia pe care i-o jurase şi furtuna vorbelor, şi fulgerul ochilor pieră." (pag. 77) (M. Sadoveanu, Neamul Şoimăreştilor). „...mă auzeam cu urechile mele cum ştiu să mă apăr." (pag. 79) (Marin Preda, O oră din august).

Avînd în vedere frecvenţa relativ mare a elementului predicativ suplimentar şi a propoziţiei predicative suplimentare în vorbire şi în textele literare, pledăm pentru introducerea lor în lecţiile de gramatică ale clasei a VIII-a, chiar dacă sînt noţiuni mai abstracte şi mai greu accesibile.

Considerăm că sugestia noastră va fi de bun augur pentru posibila întregire a conţinutului programei de limba română în spiritul învăţămîntului modern.

Prof. IUSTINA SIME
Şcoala din Maieru, jud. Bistriţa-Năsăud

Dicţionarul — instrument de lucru pentru elevi

În realizarea unui învăţămînt formativ, în care una dintre cerinţe este aceea de a-i învăţa pe elevi cum să înveţe, se impune folosirea unor metode şi mijloace adecvate de autoinstruire. În acest sens, pe lîngă manual — principalul instrument de lucru al elevului — textul scris, lecţia, caietul, notiţele şi diferitele tipuri de fişe, un loc important ocupă dicţionarul explicativ, în general, şi dicţionarul elevului, în special, instrumente de lucru eficiente pentru elevi, iar pentru profesori, auxiliare importante în organizarea demersului didactic.

Aceste lucrări sînt de mare importanţă pentru cultivarea limbii române literare, pentru îmbogăţirea exprimării, a dezvoltării capacităţii de comunicare corectă şi îngrijită a elevilor.

Se ştie că începînd cu lecţia, manualul, textele de lectură suplimentară, cercurile şi pînă la emisiunile de radio şi T.V., elevul poate întîmpina dificultăţi de înţelegere a noţiunilor şi conceptelor. Corecta asimilare a acestora într-o perioadă hotărîtoare pentru formarea lor ca vorbitori competenţi ai limbii române, implică familiarizarea organizată şi ştiinţifică a şcolarilor cu dicţionarul. Prin intermediul acestui valoros instrument de lucru, la şcoală sau acasă, elevul realizează o lectură activă, ştiinţifică, de adîncime şi temeinică, face noi achiziţii lexicale şi învaţă cum se scrie şi se pronunţă corect unele cuvinte mai dificile.

Iniţierea elevilor în tehnica folosirii dicţionarului trebuie să înceapă din clasele ciclului primar şi să se extindă la clasele gimnaziale, prin prezentarea amănunţită a acestei „cărţi" de lucru, valoroase în ucenicia cunoaşterii.

În vederea formării deprinderii de muncă intelectuală, i-am obişnuit pe elevii din clasele a V-a să descopere ei înşişi semnificaţiile cuvintelor, să le interpreteze, asociindu-le, dacă e posibil, cu alţi termeni sinonimici. Din propria experienţă didactică am constatat că folosirea curentă a dicţionarului la început de ciclu gimnazial îi stimulează pe elevi în analiza sensurilor, în însuşirea normelor şi excepţiilor de la reguli, în precizarea formelor gramaticale. Lectura textelor literare cu ajutorul dicţionarelor i-a ajutat pe elevii mei să-şi îmbogăţească şi să-şi nuanţeze exprimarea, să înlăture greşelile pe care le făceau : pleonasme, tautologii, învăţare mecanică etc. În acest sens, explicarea cuvintelor s-a integrat în analiza conţinutului de idei şi sentimente al operei. Paralel cu explicarea şi folosirea lor în enunţuri adecvate, i-am obişnuit pe elevi să le noteze în caiete sau în fişe de vocabular. În acest fel, ei şi-au dat mai bine seama că nu poţi cunoaşte ceea ce nu înţelegi şi scrii corect.

Rezultate bune în însuşirea corectă a unor cuvinte noi am obţinut prin efectuarea unor exerciţii, concursuri, „momente" lexicale, întocmirea sau descifrarea careurilor de cuvinte încrucişate pe diverse teme, prin realizarea unor compuneri-reportaj, cu material adunat în urma efectuării practicii agricole. Toate acestea pledează pentru ideea că instruirea cu ajutorul dicţionarului îmbogăţeşte cunoştinţele elevilor şi contribuie la o verbalizare nuanţată a acestora, le dezvoltă gîndirea.

Prof. ENACHE MÎNDRESCU
Şcoala Nr. 5 din Focşani

Perfecţionarea continuă a pregătirii cadrelor didactice

În concepţia partidului nostru, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, învăţămîntul, formarea şi perfecţionarea continuă a pregătirii cadrelor au un rol esenţial în amplul proces de edificare a noii societăţi. Şcoala este chemată să-şi amplifice valenţele formative pentru a transpune în viaţă hotărîrile cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, ale recentei Conferinţe Naţionale a partidului, orientările şi sarcinile formulate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi de tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu la Plenara Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului.

Pornind de la teza că „Înfăptuirea programelor de dezvoltare generală a patriei noastre, făurirea cu succes a socialismului şi comunismului, ca de altfel întreaga dezvoltare a omenirii, nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii din toate domeniile, pe baza unei culturi generale, înaintate" — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al partidului, la deschiderea acestui an de învăţămînt, cadrele didactice din judeţul Giurgiu, sub îndrumarea permanentă a Comitetului judeţean de partid, acţionează cu consecvenţă revoluţionară pentru realizarea complexului proces de perfecţionare şi modernizare a conţinutului învăţămîntului pe baza celor mai înaintate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, promovînd cu fermitate cele mai valoroase rezultate ale cunoaşterii umane, în consens cu exigenţele edificării noii societăţi socialiste.

În acest sens, preocuparea noastră constantă o constituie perfecţionarea politico-ideologică şi profesională a tuturor cadrelor didactice, în scopul creşterii eficienţei formativ-educative a conţinutului învăţămîntului, al disciplinelor fundamentale şi de profil, a celorlalte activităţi de instrucţie teoretică şi practică, într-o unitate dinamică menită să confere muncii noastre caracter de sistem, cu un pronunţat spirit revoluţionar, angajant, care să răspundă comenzii sociale actuale. Avînd permanent în vedere educarea educatorilor, creşterea competenţei politice şi profesionale, acţiunile realizate de inspectoratul şcolar au beneficiat de sprijinul secţiei de propagandă a Comitetului judeţean de partid, al unor lectori ai Comitetului Central al P.C.R şi al unor cadre de la Academia de Studii Social-politice, din învăţămîntul universitar, precum şi al unor activişti de partid şi de stat. Aceste acţiuni au determinat reale creşteri calitative pe planul ridicării conştiinţei profesionale şi politice a cadrelor didactice din unităţile de învăţămînt ale judeţului Giurgiu, cu implicaţii pozitive în pregătirea teoretică şi practică a elevilor, în formarea unor convingeri materialist-ştiinţifice, patriotice-revoluţionare, a dragostei faţă de popor şi partid, a hotărîrii ferme de a acţiona pentru înfăptuirea idealurilor socialismului şi comunismului pe pămîntul patriei.

În acest an şcolar, Inspectoratul Şcolar Judeţean Giurgiu desfăşoară o activitate de perfecţionare pe mai multe planuri vizînd : ridicarea nivelului pregătirii politico-ideologice, realizarea unui salt calitativ, revoluţionar, în stilul şi metodele de lucru ale cadrelor didactice ; informarea tuturor cadrelor didactice asupra celor mai noi cuceriri din domeniile ştiinţei şi tehnicii, în vederea adaptării conţinutului programelor şi manualelor şcolare la aceste noutăţi ; sporirea eficienţei activităţii de îndrumare şi control (formularea unor soluţii şi adoptarea unor decizii care să conducă la înlăturarea neajunsurilor din munca colectivelor didactice).

Transpunerea în obiective şi sarcini a acestor direcţii de acţiune s-a realizat în urma unei largi consultări a cadrelor didactice, a valorificării · observaţiilor şi sugestiilor formulate în consfătuirile anuale, la toate treptele de învăţămînt şi la toate disciplinele, de către colectivele de coordonare a activităţii de perfecţionare, organizate la nivelul judeţului şi al centrelor metodice.

În acest mod, structura şi conţinutul programelor anuale şi trimestriale de informare ştiinţifică şi perfecţionare metodică au fost centrate pe acţiuni cu caracter practic-demonstrativ.

Pornind de la necesitatea îndrumării metodice a tinerilor absolvenţi în vederea integrării lor optime în procesul de învăţămînt, au fost iniţiate, lunar, activităţi pedagogice şi metodice în cadrul cărora s-au desfăşurat asistenţe la lecţiile profesorilor cu mai multă experienţă şi convorbiri pe teme de specialitate.

Cu sprijinul consiliilor de conducere ale şcolilor s-a organizat studiul individual al personalului didactic de toate categoriile. S-au difuzat, în unităţile şcolare, bibliografii selective şi tematici cuprinzînd lucrări de didactică modernă şi de specialitate, s-a asigurat necesarul de lucrări prin împrumut interbibliotecar. Din fondurile de carte existente s-au selecţionat seturi tematice care au fost puse la îndemîna cadrelor didactice din centrele metodice.

Pentru cadrele didactice cuprinse la formele centralizate de perfecţionare au fost organizate întîlniri cu cadre didactice universitare şi de la Liceul Pedagogic din Bucureşti, care au prezentat capitolele mai dificile din programele şcolare.

De asemenea, inspectoratul şcolar a urmărit să realizeze o mai bună organizare a muncii de informare ştiinţifică şi de perfecţionare metodică la locul de muncă, prin îmbunătăţirea planurilor de muncă întocmite de colectivele de catedră şi de comisiile metodice, concretizate în sporirea calităţii procesului instructiv educativ din unitatea respectivă. În principal, activitatea acestora a fost orientată către : elaborarea, aplicarea şi dezbaterea unor proiecte de activitate didactică în vederea desfăşurării, la nivel calitativ superior, a lecţiilor şi a celorlalte activităţi cu elevii, confecţionarea, prin posibilităţile proprii, a mijloacelor de învăţămînt şi demonstrarea tehnicilor de folosire eficientă a acestora ; organizarea laboratoarelor şi cabinetelor pe specialităţi ; evaluarea progresului şcolar ; creşterea eficienţei temelor date pentru acasă, realizarea unui larg schimb de experienţă — metodică şi de specialitate — între cadrele didactice.

Activitatea cercurilor pedagogice a fost consacrată informării ştiinţifice a personalului didactic pe specialităţi şi perfecţionării stilului şi metodelor de muncă ale acestuia.

În primul trimestru al actualului an şcolar, educatoarele au dezbătut conţinutul noii programe a activităţilor instructiv-educative în grădiniţă şi în cadrul Organizaţiei „Şoimii Patriei" şi au fost informate cu ultimele noutăţi pedagogice privind particularităţile psihofizice ale preşcolarului şi evoluţia lor în cadrul climatului educaţional din grădiniţă.

Pornind de la dificultăţile întîmpinate de unii elevi în însuşirea corectă a normelor de scriere ortografică, învăţătorii au participat, pe centre metodice şi clase, la demonstraţii privind metodologia organizării lecţiei de limba română, cu accent pe formarea deprinderilor de exprimare corectă, orală şi în scris, şi îmbogăţirea vocabularului.

Profesorii de limba şi literatura română au dezbătut tema : „Valorificarea faptelor de limbă şi de stil în analiza şi comentariul textului literar", au audiat expunerile : „Concepţia Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu privind valorificarea patrimoniului literar al poporului nostru", (prezentată de prof. dr. Ion Dodu Bălan, şeful catedrei de literatură română de la Universitatea Bucureşti), „Direcţii actuale ale prozei româneşti" (susţinută de prof. dr. Alexandru Piru şi de conf. dr. Eugen Simion).

Cu profesorii de matematică s-au dezbătut sarcinile ce le revin din documentele celui de al III-lea Congres al educaţiei politice şi culturii socialiste cu privire la îmbunătăţirea pregătirii tineretului pentru muncă şi viaţă, optimizarea integrării lui în viaţa economică şi socială a ţării. De asemenea, s-au clarificat unele aspecte legate de aplicarea actualei programe şcolare, s-au prezentat unele tematici şi probleme pentru cercurile de elevi.

Din programul de informare ştiinţifică şi de perfecţionare metodică al profesorilor de ştiinţe sociale menţionăm simpozionul cu tema „Modalităţi şi procedee didactice de integrare în procesul de predare-învăţare a disciplinelor istorice, economice, social-politice şi filosofice, a ideilor, tezelor şi orientărilor desprinse din documentele Congresului al III-lea al educaţiei politice şi culturii socialiste".

Profesorii de fizică şi chimie au beneficiat de un util program de familiarizare cu tehnologiile folosite de Combinatul Chimic Giurgiu, au asistat la expunerea pe tema : „Chimia produşilor organici de sinteză" (conf. univ. dr. Constantin Albu), au participat la dezbaterea „Forme şi metode pentru iniţierea elevilor în activitatea de cercetare ştiinţifică în şcoală", finalizate cu stabilirea unui program de cercetare ştiinţifică. Profesorii de biologie au fost informaţi asupra rezultatelor obţinute prin munca de cercetare de specialiştii de la Institutul de Cercetări şi Inginerie Tehnologică a Irigaţiilor şi Drenajelor Băneasa în obţinerea unor recolte mari la diferite plante agricole, în sole experimentale şi în cultura mare şi s-au întîlnit cu specialişti din cadrul acestui institut. Pentru aceştia a fost organizat şi un interesant schimb de experienţă privind delimitarea conţinuturilor ştiinţifice din lecţii, transpunerea acestora în obiective operaţionale şi stabilirea strategiilor didactice adecvate realizării lor.

O atenţie deosebită o vom acorda, în continuare, transpunerii în viaţă a sarcinilor reieşite din documentele recentei Conferinţe Naţionale a Partidului. Ne propunem să realizăm dezbateri tematice privind preocuparea colectivelor de catedră, a fiecărui cadru didactic pentru integrarea în lecţii a ideilor, tezelor şi orientărilor desprinse din cuvîntările secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, din documentele de partid, precum şi privind modalităţile concrete de realizare a acestui obiectiv în activitatea instructiv-educativă.

De asemenea, în această perioadă, în toate centrele metodice se vor organiza dezbateri pe bază de referate şi modele demonstrative pe temele : „Preocupările colectivelor de catedră, ale cadrelor didactice privind restructurarea metodologiei de predare-învăţare într-o concepţie modernă, orientată pe capacităţile şi funcţiile ce trebuie să le realizeze profesorul în activitatea desfăşurată ; modalităţi de precizare şi optimizare ale acestora în comportamente de instruire adecvate şi eficiente la elevi", „Analiza activităţii desfăşurate şi a rezultatelor obţinute la toate disciplinele de învăţămînt prin prisma concluziilor desprinse din recentul control, realizat de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, în judeţul Giurgiu ; măsurile ce se impun pentru perfecţionarea activităţii de predare-învăţare şi ridicarea nivelului de pregătire al tuturor copiilor." În cadrul activităţilor metodice vor fi dezbătute principalele modalităţi de formulare şi realizare a obiectivelor operaţionale — informative şi formative — pentru educarea ştiinţifică, materialist-dialectică a elevilor, prin intermediul disciplinelor de învăţămînt. Se vor organiza schimburi de experienţă pe următoarele teme: „Preocupările colectivelor de catedră de biologie-agricultură pentru utilizarea raţională a fondului funciar de care dispune şcoala în vederea creşterii eficienţei formativ-productive a lucrărilor" ; „Modalităţi de organizare şi desfăşurare a activităţilor tehnico-aplicative şi ştiinţifice organizate în cercurile de elevi şi măsurile ce se impun pentru îmbunătăţirea activităţii de cercetare ştiinţifică a acestora." În şcolile din judeţul Giurgiu se vor organiza dezbateri cu participarea cadrelor didactice privind valorificarea rezultatelor cercetării ştiinţifice a acestora în cadrul lucrărilor metodico-ştiinţifice realizate, optimizarea conţinutului metodologiei convorbirilor în grădiniţa de copii, strategiile didactice eficiente folosite în scopul însuşirii corecte a limbii române şi pentru formarea deprinderii de exprimare corectă, orală şi în scris, a elevilor. Cercurile pedagogice îşi vor desfăşura activitatea potrivit programului stabilit în cadrul consfătuirilor cadrelor didactice de la începutul acestui an şcolar.

Prof. ELENA BĂDILĂ
inspector şcolar general al judeţului Giurgiu

Grupa sindicală în sprijinul activităţii de perfecţionare

În lumina hotărîrilor cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea şi ale Conferinţei Naţionale a Partidului Comunist Român, a sarcinilor şi indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, biroul grupei sindicale de la Grădiniţa Nr. 1 din Cluj-Napoca, îndrumat permanent de organizaţia de partid, împreună cu colectivul de conducere, şi-a propus, în planul de muncă, obiective şi acţiuni menite să contribuie la perfecţionarea activităţii sindicale. Menţionăm cîteva dintre acestea : îmbunătăţirea muncii politico-educative, ridicarea conştiinţei socialiste a colectivului didactic ; perfecţionarea şi autoperfecţionarea profesională ; întărirea ordinii şi disciplinei la locul de muncă ; popularizarea legislaţiei şcolare şi a muncii, a tuturor documentelor de partid şi de stat. De asemenea, biroul grupei sindicale a fost preocupat de îmbunătăţirea condiţiilor de muncă şi viaţă ale oamenilor muncii, de igienă şi de protecţia muncii. În cadrul adunărilor generale s-au organizat dezbateri pe aceste teme şi s-au adoptat măsuri care să sporească contribuţia cadrelor didactice la ridicarea calităţii muncii sindicale şi la perfecţionarea stilului şi a metodelor de muncă.

Un obiectiv prioritar al activităţii desfăşurate îl constituie perfecţionarea şi autoperfecţionarea profesională realizată — la nivelul grădiniţei noastre — prin antrenarea educatoarelor atît în activitatea de cercetare metodico-ştiinţifică, axată pe pregătirea temeinică a preşcolarilor pentru şcoală, cît şi la unele acţiuni iniţiate în vederea cunoaşterii şi aplicării noii Programe a activităţii instructiv-educative în grădiniţa de copii şi în cadrul Organizaţiei „Şoimii Patriei".

Pentru a cunoaşte instrumentele de investigare a fenomenului educaţional, la acest prim nivel al învăţămîntului, am constituit o comisie metodică — alcătuită din cadre didactice cu experienţă în activitatea de cercetare —, care, prin multiple acţiuni de informare teoretică şi prin demonstraţii practice, a iniţiat educatoarele în tehnica muncii de cercetare. Nu a fost uşor, întrucît a fost necesar să se schimbe optica de a lucra numai după metode tradiţionale. Schimbarea acestei optici a însemnat, de fapt, adoptarea unei noi atitudini faţă de îndatoririle profesionale. A însemnat eforturi din partea comisiei metodice şi a cadrelor didactice interesate să ţină pasul cu tendinţele novatoare ale învăţămîntului. Procedînd în acest mod, am reuşit să mobilizăm un număr tot mai mare de educatoare care s-au angajat în această activitate de cercetare. Aşa se explică numărul şi calitatea comunicărilor de specialitate, prezentate la ediţia a III-a a manifestării metodico-ştiinţifice „Creativitate şi eficienţă în învăţămînt". Rezultatele obţinute au constituit factori mobilizatori în atragerea unui număr mare de educatoare care s-au înscris, şi la actuala ediţie, cu teme de educaţie prin şi pentru muncă a preşcolarilor şi şoimilor patriei.

Pentru îndrumarea cadrelor didactice înscrise în actuala fază a manifestării metodico-ştiinţifice „Creativitate şi eficienţă în învăţămînt", biroul grupei sindicale şi-a propus următoarele măsuri : 1) prelucrarea tematicii pentru învăţămîntul preşcolar ; 2) stabilirea unui colectiv care să îndrume activitatea educatoarelor în această acţiune şi în prezentarea comunicărilor la faza de masă, din luna iunie a.c., în direcţia conceperii planului temei alese spre cercetare, stabilirii celor mai eficiente mijloace şi metode de investigare, efectuării experimentului pedagogic şi adoptării metodologiei de lucru, culegerii şi analizei datelor, elaborării finale a rezultatelor şi evidenţierii eficienţei metodelor folosite pe parcursul experimentului.

Procedînd astfel am instaurat un spirit colectiv în munca metodică, eliminînd paralelismul la multe din acţiunile noastre : schimburi de experienţă, mese rotunde, activităţi demonstrative. Eficienţa conlucrării dintre colectivul de conducere al grădiniţei şi biroul grupei sindicale a condus la valorificarea experienţei pozitive şi la preluarea acesteia de către educatoare. Totodată, preocupările pentru cercetarea ştiinţifică au contribuit la adoptarea unor inovaţii pedagogice valoroase şi la obţinerea unor bune rezultate în întrecerea socialistă (locul II, în anul 1985, şi, respectiv, locul I, în anul 1986). Pe lîngă organizarea — în vederea perfecţionării — a unor dezbateri şi schimburi de experienţă, am constituit colective care vor verifica calitatea comunicărilor metodico-ştiinţifice care urmează să fie prezentate în această fază a ediţiei „Creativitate şi eficienţa în învăţămînt".

Sîntem permanent sprijiniţi în activitatea noastră, în toate acţiunile organizate la nivelul grădiniţei în vederea aplicării cu bune rezultate a noii Programe a activităţii instructiv-educative în grădiniţa de copii şi în cadrul Organizaţiei „Şoimii Patriei", de Inspectoratul Şcolar Judeţean Cluj şi de Sindicatul învăţămînt. De asemenea, educatoarele participă la cursurile — organizate de inspectoratul şcolar — de iniţiere şi învăţare a repertoriului de cîntece noi, propuse de programă, cît şi a diferitelor tehnici de lucru pentru activităţile artistico-plastice pe care le realizăm în procesul instructiv-educativ şi în cadrul cercurilor practico-aplicative pe care le organizăm cu şoimii patriei.

Educ. ANA MOIŞ, directoare
Educ. VIORICA LUNGU, organizatorul grupei sindicale
Grădiniţa Nr. 1 din Cluj-Napoca

Olimpiada de istoria României

Programa — cadru a concursului de istoria României, clasa a VIII-a

— **La faza pe clasă** : Trăsăturile generale ale orînduirii comunei primitive ; Epoca pietrei ; Epoca metalelor ; Destrămarea Comunei primitive. Dacia şi Daco-Geţii ; statul dac centralizat şi independent în vremea lui Burebista şi Decebal. Dacia în timpul stăpînirii romane (sec. II—III e.n.). Formarea poporului român şi a limbii române.

— **La faza pe şcoală** se adaugă : Evoluţia societăţii româneşti la începuturile feudalismului.

— **La faza judeţeană** se adaugă : Formarea statelor feudale româneşti.

— **La faza pe ţară** se adaugă : Evoluţia Ţărilor Române de la formarea statelor feudale independente pînă la unirea lor politică sub conducerea lui Mihai Viteazul.

Pregătirea forţei de muncă în judeţul Botoşani

În raportul prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, la recenta Conferinţă Naţională a partidului, se subliniază că „înfăptuirea planurilor şi programelor economico-sociale, a obiectivelor strategice ale actualului cincinal impune ca o necesitate obiectivă dezvoltarea şi mai puternică a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii... Este necesar să perfecţionăm, în continuare, activitatea de învăţămînt, de formare a cadrelor cu înalte cunoştinţe profesionale şi tehnice, să acordăm mai multă atenţie perfecţionării şi reciclării cunoştinţelor muncitorilor, specialiştilor, inginerilor, tuturor oamenilor muncii".

Activitatea de producţie, în actualele condiţii de dezvoltare a societăţii, necesită reciclarea sistematică, perfecţionarea continuă a lucrătorilor în meseriile şi specialităţile în care sînt calificaţi, însuşirea de către aceştia a unor noi meserii — policalificarea lor. Această necesitate, prezentă şi viitoare, este determinată de factori variaţi, printre care menţionăm dotarea unităţilor productive, la intervale tot mai scurte, cu noi maşini, utilaje şi aparate de măsură şi control, aplicarea de noi tehnologii în scopul reducerii continue a consumului de muncă şi materiale, ridicarea nivelului calităţii produselor şi utilizarea pe scară tot mai largă a materialelor recuperabile şi refolosibile, înnoirea permanentă a gamei produselor, ca urmare a modificării cererii beneficiarilor şi apariţiei de noi materii prime şi materiale.

Ţinîndu-se deci seama de necesităţile reale ale economiei noastre naţionale în plin avînt, pentru adaptarea rapidă a pregătirii forţei de muncă la nevoile producţiei materiale, care va cunoaşte un amplu şi permanent proces de înnoire, în special după Conferinţa Naţională a P.C.R., se prevede ca, în viitorii ani, să se pună un accent deosebit pe însuşirea de către lucrători a mai multor meserii. Referindu-se la perfecţionarea învăţămîntului şi pregătirea temeinică a forţei de muncă a tineretului, a cadrelor, tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, la Plenara Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, din noiembrie 1987, sublinia că „economia naţională are nevoie de muncitori, tehnicieni, specialişti de cea mai înaltă calificare, capabili să stăpînească şi să dezvolte tehnica modernă, în toate domeniile de activitate, să se poată adapta cu uşurinţă unor schimbări rapide de profil, să acţioneze cu egală pricepere în mai multe meserii". În aceste condiţii, creşte puternic importanţa policalificării, precum şi a reciclării permanente a tuturor categoriilor de oameni ai muncii.

Inspectoratul Şcolar al Judeţului Botoşani a acţionat şi acţionează pentru ca inginerii, profesorii, maiştrii să înţeleagă că producţia modernă necesită nu numai lucrători calificaţi, cu o pregătire tot mai înaltă şi cu specializări tot mai accentuate, dar şi lucrători policalificaţi. Am urmărit să se înţeleagă faptul că prin policalificare, forţa de muncă poate fi utilizată mai eficient în interesul fiecărui lucrător în parte şi al societăţii în ansamblu; că acelaşi lucrător poate efectua lucrări, activităţi din mai multe meserii, profile, ceea ce în numeroase cazuri reprezintă o economie de forţă de muncă, un consum mai raţional de timp, de muncă al lucrătorului respectiv, satisfacerea în mai bune condiţii a unor necesităţi ale producţiei.

S-a înţeles de către colectivele de cadre didactice că policalificarea, capacitatea de a trece mai uşor de la o specialitate la alta, de la o activitate la alta, va reprezenta o schimbare calitativă în caracterul diviziunii muncii, contribuind atît la dezvoltarea liberă a personalităţii umane, cît şi la satisfacerea în condiţii superioare a intereselor şi cerinţelor generale ale societăţii.

Pornindu-se de la aceste considerente majore, bine înţelese, policalificarea se înscrie ca o sarcină concretă, de zi cu zi, a învăţămîntului şi în judeţul Botoşani.

Aşa, de exemplu, la Liceul Agroindustrial din Botoşani, ca şi la cele din Bucecea, Săveni, Truşeşti, avînd în vedere că elevii de la profilul industrial-agricol primesc cunoştinţe de agricultură, zootehnie şi motoare termice cu combustie internă, transmisii mecanice constructive şi de funcţionare, întreţinere, precum şi noţiuni de exploatare a utilajelor, la terminarea liceului absolvenţii sînt pregătiţi să se poată policalifica în meserii ca cele de mecanic-auto, mecanic de exploatare-utilaje, lăcătuş-mecanic, agronom-mecanizator, zootehnist-mecanizator, tinichigiu-auto, electrician-auto ş.a.

De fapt, prin planul de învăţămînt, de la profilul industrial-agricol, treapta a II-a, elevii învaţă conducerea tractorului şi totodată, pot da examen pentru obţinerea permisului de conducere a tractorului rutier şi autovehiculelor, categoriile B, C şi E, asigurîndu-li-se posibilitatea reală a policalificării în meseria de conducător auto.

La Liceul Industrial „Moldova", cu profilul de industrie uşoară, care pregăteşte în anul şcolar 1987/1988 un număr de 1 355 elevi, pentru a se asigura o îmbunătăţire substanţială a pregătirii elevilor, o primă măsură a fost, şi în acest an, analiza atentă a programelor şcolare, atît a celor pentru instruirea practică cît şi a celor de la disciplinele tehnologice.

Lecţiile tehnologice prin care profesorul formează elevilor deprinderile de executare a unor scheme tehnologice sau cinematice sînt ţinute în cabinete, unde se folosesc aparate audio-vizuale (aspectomate, epidiascop) sau machete şi simulatoare. Totodată, atunci cînd se consideră necesar, în funcţie de tema care se discută, lecţiile sînt programate în secţiile întreprinderii sau atelierele-şcoală.

În Liceul Industrial „Moldova", absolvenţii şcolii profesionale şi ai liceului de specialitate sînt pregătiţi să lucreze la filatura de bumbac, liberiene sau lînă, la ţesătoriile de bumbac de la Darabani şi Flămînzi, cu diferite tipuri de utilaje, fără a necesita perioade mari de acomodare.

Apreciem faptul că studiul tehnologiei meseriei este completat cu noţiuni de întreţinere, reglare şi reparare a utilajelor, pe tot fluxul tehnologic, ceea ce le deschide orizonturi spre policalificare; la terminarea şcolarizării elevii avînd deja cunoştinţe şi deprinderi specifice meseriei de mecanic-întreţinere.

Avînd în vedere gradul de complexitate al operaţiei de întreţinere a utilajelor, încă din perioada de şcolarizare, toţi elevii lucrează prin rotaţie direct în cadrul echipelor de întreţinere. Astfel, ei repară ansamble şi subansamble ale unor mecanisme provenite din recondiţionări, cum ar fi: polizarea plusurilor provenite de la sudură, pilirea, şlefuirea şi etalonarea după piesele model (şablon).

Ca urmare a efectuării practicii la întreţinere, elevii se obişnuiesc să execute intervenţii mecanice complexe, astfel încît după absolvire mulţi dintre ei sînt încadraţi în posturi superioare muncii de filator sau ţesător, confecţioner, categoria II, ca ajutor de maistru, reglor etc.

Prin studiul materialelor, elevii îşi însuşesc noţiuni generale specifice tuturor meseriilor din industria uşoară; ei sînt iniţiaţi în măsurarea caracteristicilor fizico-mecanice ale firelor şi ţesăturilor şi, prin lucrările de laborator pe care le realizează, o parte dintre absolvenţii unităţii sînt încadraţi în laboratorul de încercări fizico-mecanice ale firelor şi ţesăturilor. La meseria confecţioneri, cu elevii începători, lucrul se realizează pe ocaţii, prin rotaţie, ceea ce face ca, la finele ciclului de pregătire, absolvenţii să reuşească să realizeze în întregime un produs. Elevii şcolii profesionale şi cei din treapta a II-a de liceu au de realizat produse de complexitate ridicată, fiecare elev aducîndu-şi contribuţia la realizarea planului atelierului.

După cum se ştie, în creaţia de ţesături noi sînt necesare cunoştinţe referitoare la proprietăţile materiei prime folosite şi a ţesăturii proiectate, de structură, de tehnologie, de prelucrare, de tehnică şi cu privire la utilajul folosit. Includ în planul de activitate al catedrei tehnice de specialitate realizarea de produse noi, inginerul-specialist şi maistrul-instructor, în cadrul cercului de creaţie, stabileşte sarcinile concrete pe grupe de elevi, realizează întreaga fază de creaţie, de la concepţie pînă la recepţia produsului respectiv. S-a încetăţenit practica pozitivă ca cei mai buni elevi de la cercul de creaţie să fie recomandaţi, la sfîrşitul şcolarizării, pentru încadrare în atelierele de creaţie ale întreprinderilor.

Din discuţiile purtate recent, cu şefii de secţii şi şefii de formaţii, a rezultat că absolvenţii nou încadraţi în muncă s-au integrat repede cerinţelor producţiei, s-au dovedit disciplinaţi şi receptivi la observaţiile făcute, acomodîndu-se cu noul loc de muncă. Absolvenţii care s-au încadrat imediat în întreprindere şi-au realizat normele într-un timp scurt.

Animat de dorinţa de a răspunde cu mai multă promptitudine cerinţelor realizării unei noi calităţi în procesul de învăţămînt şi cercetare, colectivul de specialişti ai Liceului Industrial „Electrocontact" din Botoşani şi-a propus, în acest an şcolar, o serie de obiective demne de relevat şi a stabilit planuri de măsuri specifice. Este revelatoare grija manifestată în ce priveşte valorificarea, formarea orizontului larg de cunoştinţe al viitorilor absolvenţi, programul de cercetare ştiinţifică, ce se realizează cu inginerii, elevii şi maiştrii. Catedra inginerilor şi tehnicienilor şi-a propus să realizeze: celulă energogeneratoare de electricitate; aeroionizator rotativ cu deflexie, economizor electronic de benzină, amplificator antenă auto, calculator personal, dispozitiv pentru verificarea circuitelor integrate, un motor cu ardere externă tip „Stirling".

Acestea sînt doar cîteva dintre preocupările responsabile şi complexe pe care consiliile de conducere din licee şi şcoli profesionale, colectivele de specialişti din municipiul Botoşani, împreună cu întreprinderile patronatoare, le au pentru pregătirea profesională a viitorilor absolvenţi.

Prof. MIHAI MATEI
inspector şcolar general al judeţului Botoşani

Profesorii – participanţi la activitatea de cercetare ştiinţifică

Activitatea de cercetare ştiinţifică a profesorilor de la Liceul Agroindustrial din Dragomireşti-Vale, Sectorul Agricol Ilfov, constituie o modalitate de valorificare a potenţialului creator al acestora în vederea sporirii contribuţiei învăţămîntului la promovarea progresului tehnico-ştiinţific. Tematica cercetării ştiinţifice a cadrelor didactice din liceul nostru îmbină problematica cercetărilor imediate, de actualitate, cu cele ale cercetării fundamentale din matematică, fizică, chimie, biologice, abordînd teme interdisciplinare vizînd, prioritar, dezvoltarea şi modernizarea tehnologiilor necesare înfăptuirii obiectivelor noii revoluţii agrare. Alte teme urmăresc introducerea în conţinutul procesului de învăţămînt a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, în scopul asigurării unui nivel calitativ superior al învăţămîntului, al pregătirii profesionale, ştiinţifice şi politico-ideologice a elevilor.

Astfel, de exemplu, dintre temele de cercetare abordate de colectivul nostru didactic, menţionăm titlurile: **„Determinarea bioxidului de sulf liber şi total din vin"** (chimie-viticultură), realizată de ing. **Marin Meşter şi prof. Florina Manolache; „Dinamica creşterii tineretului porcin înţărcat"** (matematică-zootehnie-patologie), de **ing. Cristea Papari, ing. Nicolae Fornade şi dr. Maria Guşiţă; „Optimizarea raţiilor furajere la animale cu ajutorul programării liniare"** (matematică-zootehnie), de **prof. Elisabeta Mănuţă şi Gheorghe Popescu; „Determinarea principalilor indicatori fizico-chimici ai apei din riul Dimboviţa — zona Dragomireşti"** (geografie-chimie), de **prof. Păuna Barbu şi prof. Florina Manolache; „Influenţa radiaţiilor radioactive asupra germinaţiei"** (fizică-biologie), de **prof. Ana Zarăscu, prof. Cătălina Dovlete; „Determinarea viabilităţii mugurilor de rod în plantaţia viticolă Dragomireşti-Vale, în primăvara anului 1987"** (aplicaţie practică la clasa a XII-a şi la Şcoala profesională), de **ing. Marin Meşteriu; „Influenţa nutreţurilor verzi asupra sănătăţii porcilor"** (lucrare practică la clasele a IX-a şi a X-a), de **ing. Maria Aposteanu; „Aplicaţii ale dispozitivelor octoelectronice"**, de **prof. Emilian Bercescu.**

Dintre profesorii cu preocupări deosebite în activitatea de cercetare ştiinţifică se cuvine să-l evidenţiem pe colegul nostru **Gabriel Chiriacescu**, ale cărui rezultate teoretice şi practice şi-au găsit reflectarea în studii şi numeroase articole, precum şi în contractul de cercetare ştiinţifică, cu aplicaţii în biologie şi chimie, dintre Liceul Agroindustrial Dragomireşti-Vale şi INCREST.

Liceul nostru pregăteşte specialişti în meseriile de veterinar, zootehnist, horticultor, agrobiolog şi agronom-mecanizator. Am stimulat activităţile de cercetare ştiinţifică a cadrelor didactice, organizînd sesiuni de comunicări ştiinţifice, simpozioane pe teme ştiinţifice, schimburi de experienţă, aplicaţii şi demonstraţii practice în ferma didactică, pe lotul de fitotehnie, în colecţia horticolă, în sera proprie, în colecţia apeliografică. Lucrările valoroase au fost apreciate an de an, cîştigînd numeroase premii. În anul şcolar trecut, au fost selectate 16 lucrări pentru competiţia din cadrul Festivalului Naţional „Cîntarea României" — faza pe municipiu.

De un real folos în sprijinirea acestei activităţi de cercetare ştiinţifică este îndrumarea primită din partea Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu". An de an, sesiunile noastre de comunicări ştiinţifice au beneficiat de prezenţa absolvenţilor noştri, dintre care mulţi sînt studenţi ai acestui institut, împreună cu îndrumătorii lor. Participarea la sesiunile de referate — faza locală (cu ediţie în lunile aprilie sau mai) ale elevilor, alături de studenţi, absolvenţi ai liceului, constituie încă o modalitate de antrenare în activitatea de cercetare.

Am acordat atenţie pregătirii elevilor în domeniul disciplinelor fundamentale, pregătirii în meserie, prin control sistematic, permanent, prin muncă susţinută şi continuă, prin stabilirea de norme şi responsabilităţi exacte, prin efectuarea tuturor lucrărilor practice cerute de programa şcolară. Aceasta a determinat obţinerea la concursurile pe meserii a unor locuri fruntaşe în anul şcolar 1986/1987 — premiul I — horticultură — faza naţională; premiul II — veterinară — faza naţională.

Alături de activitatea desfăşurată în cele 22 de cercuri ale elevilor, cadrele didactice sînt angajate şi într-o bogată activitate de cercetare personală, a cărei tematică, pe anul şcolar 1987—1988, este prefigurată în 22 de lucrări ale elevilor şi 31 de lucrări ale profesorilor şi cadrelor de specialitate. Dintre acestea, amintim temele: **„Programarea liniară aplicată în agricultură"** (prof. Mona Brustur); **„Aplicaţii matematice în horticultură şi zootehnie"** (prof. Nicolae Fornade); **„Radioactivitatea atmosferică"** (prof. Cătălina Dovleţe — fizică); **„Limbajul de specialitate în horticultură"** (prof. Cireşica Popescu — franceză); **„Realizări actuale în tehnologia de aplicare a erbicidelor"** (prof. Marin Meşteru); **„Înţărcarea timpurie a viţeilor la I.A.S. Ciorogîrla"** (prof. ing. Gheorghe Popescu); **„Influenţa epocii de recoltare asupra cantităţii şi calităţii furajelor"** (ing. Maria Aposteanu).

Noi, cadrele didactice, sîntem conştiente că muncitorul agricol al zilelor noastre, horticultor, zootehnist, veterinar, agromom-mecanizator sau agrobiolog, trebuie să cunoască temeinic legile naturii, să fie bun cercetător, un bun ameliorator al proceselor tehnologice, al realizării producţiilor agricole.

Puternic mobilizaţi de cuvintele rostite de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de la înalta tribună a marelui forum al comuniştilor, Conferinţa Naţională a partidului, vom înfăptui, cu hotărîre fermă şi angajare revoluţionară, măreţele programe de dezvoltare economico-socială a ţării, vom acţiona pentru ridicarea continuă a eficienţei şi calităţii pregătirii forţei de muncă, în concordanţă cu cerinţele dezvoltării în profil teritorial, în scopul înfăptuirii obiectivelor noii revoluţii agrare.

Prof. PĂUNA BARBU, directoarea Liceului Agroindustrial din Dragomireşti-Vale, Sectorul Agricol Ilfov

Rod al înaltei pregătiri profesionale

Cei 80 de ani ai Liceului Agroindustrial din Huşi reprezintă un itinerar de formare, creaţie şi afirmare a uneia din cele mai prestigioase şcoli viticole din ţară. Cu temelii clădite de spirite dintre cele mai proeminente şi devotate pe care le-a avut învăţămîntul românesc în acest domeniu, fosta Şcoală de viticultură „Dimitrie Cantemir" a cunoscut o continuă ascensiune.

Dacă la înfiinţare dispunea de o clasă cu opt-zece elevi, astăzi actualul liceu are 40 de clase, cu un număr de aproape 1 400 de elevi, fiind unul din cele mai mari licee din reţeaua Ministerului Agriculturii; de la un modest laborator viti-vinicol, numărul lor a crescut la 17 laboratoare şi cabinete tehnologice, modern utilate; de la 2—3 cadre didactice, astăzi funcţionează aproape 70; de la un tractor şi cîteva simple maşini agricole, liceul beneficiază de un complex parc de maşini şi tractoare, în valoare de peste 10 milioane lei (extins şi dotat continuu, cu sprijinul Trustului I.A.S. Vaslui şi al I.A.S. Huşi) şi de un modern poligon de conducere a tractorului şi cuplare a maşinilor agricole; de la un modest local de şcoală, beneficiem acum de impunătoare spaţii de şcolarizare, de o cantină modernă, de un muzeu viticol, unicat în Moldova şi în ţară, prin valoarea şi raritatea obiectelor.

Ca o rezultantă a tradiţiei şi a noilor condiţii create, colectivul didactic liceal desfăşoară o rodnică activitate de cercetare ştiinţifică, pe sectoare şi catedre, avînd plan propriu de cercetare ştiinţifică. Liceul se mîndreşte cu faptul că primele cercetări viti-vinicole din România s-au iniţiat şi finalizat la Huşi, astfel încît rezultatele obţinute (publicate în mai multe volume — printre care şi un prestigios tratat de viticultură, în 2 volume) ne-au mobilizat să continuăm pe o treaptă superioară această activitate. Dacă primele cercetări au început cu elaborarea unor monografii şi tehnologii de cultură, astăzi ne mîndrim cu elaborarea unor tehnologii de vîrf privind producerea vinului roz-aromat din Busuioacă de Bohotin (cercetare finalizată împreună cu prof. dr. doc. V.D. Cotea, decanul Facultăţii de horticultură şi viticultură din Iaşi şi dr. ing. Ion Neamţu, directorul I.A.S. Huşi); tehnologia producerii vinurilor spumate în condiţii de microproducţie; tehnologia tăierii soiurilor româneşti; tehnologia producerii materialului săditor viticol pentru extinderea viilor pe terenurile nefiloxerate din sudul Moldovei.

Tematica abordată s-a finalizat atît prin teme de bacalaureat cît şi prin teze de doctorat.

În cei 80 de ani, liceul nostru a pregătit peste 6 000 de cadre, dintre care 1 000 de absolvenţi cu studii superioare, cu funcţii de răspundere în conducerea diferitelor unităţi de profil, cercetători ştiinţifici, cadre didactice în învăţămîntul mediu şi superior, doctori în ştiinţe, doctori docenţi, academicieni — ce activează în întreaga ţară. Continuarea bogatelor tradiţii ale şcolii huşene de-a lungul a opt decenii, îmbogăţirea lor, mai ales în anii construcţiei socialiste, explică nivelul didactic, ştiinţific şi practic al învăţămîntului de azi. Nivelul general, de înaltă ţinută, cu care se prezintă liceul la jubileul celor 80 de ani de existenţă, se concretizează în prolifica sa activitate ştiinţifică şi publicistică (peste 1 000 de lucrări publicate, de la articolul de ziar, pînă la tratatul universitar), în reuşita celor 40 de absolvenţi, în 1987, în învăţămîntul superior, în numeroase participări competitive, fie în cadrul diferitelor sesiuni ştiinţifice locale şi naţionale, fie în cadrul diverselor expoziţii sau concursuri de vinuri, care au adus liceului un număr mare de distincţii şi medalii (cca. 50). Toate acestea sînt semnul marilor sale disponibilităţi ştiinţifice şi creative.

Dr. ing. AVRAM D. TUDOSIE
director adjunct al Liceului Agroindustrial din Huşi

Modelarea personalităţii prin muncă şi disciplină conştientă

Întregul Raport prezentat la Conferinţa Naţională a partidului de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu angajează, prin larga sa deschidere spre viitor, rosturile cele mai profunde ale şcolii, instituindu-se ca un mobilizator program de continuă perfecţionare a învăţămîntului, de redefinire a îndatoririlor noastre educaţional-formative. Un bun prilej pentru a medita cu răspundere la tot ceeea ce am întreprins, la tot ceea ce ne rămîne să înfăptuim într-o etapă imediat următoare, calitativ-superioară, în care procesul de predare-învăţare a unor cunoştinţe profesionale temeinice se cere întregit — ridicat la o nouă putere — prin stimularea şi activizarea proceselor modelatoare de conştiinţă şi spiritualitate şi, implicit, prin definirea şi formarea acelor trăsături, atitudini, comportamente şi angajări civice menite să armonizeze profesionalizarea, maturitatea politică şi devoţiunea patriotică, revoluţionară a fiecărei noi generaţii, cu exigenţele majore, distincte ale fiecărei noi etape istorice pe care o parcurgem.

Ne referim, deci, la un proces educaţional-formativ care se cere perfecţionat, relansat prin intermediul acţiunilor şi strategiilor modelatoare de personalitate, pentru a sublinia faptul că toate aceste îndatoriri presupun, dincolo de orice înzestrare pedagogică şi de indiscutabila profesionalitate a educatorilor, potenţarea spiritului nostru creator-participativ, rezonant la fenomenul social şi implicînd, deopotrivă, în planul acţiunii sociale, devoţiune şi responsabilitate. O remeditare asupra îndatoririlor, în esenţă — acesta ar fi începutul — şi o angajare calitativ nouă în tot ceea ce întreprindem. E momentul în care perfecţionarea activităţilor politico-educative nu înseamnă mai multe activităţi, ci activităţi mai eficiente, mai convingătoare, cu reverberaţii mai profunde în conştiinţa elevilor şi cu efect nemijlocit, măsurabil, în planul întregii activităţi şcolare. Pentru că ar fi cu adevărat un nonsens să afirmăm că am desfăşurat o bună activitate politico-educativă, dar... a scăzut nivelul de promovabilitate sau lasă de dorit frecvenţa elevilor. Un argument pentru a completa orice enumerare de acţiuni şi activităţi, care n-au lipsit niciodată, fireşte, din planurile noastre, cu o apreciere lucidă a rezultatelor, cu o evaluare corectă — fără idilizări — a reuşitelor (cîte şi care au fost), şi, în acelaşi timp, a nereuşitelor care devin tot mai clare după primul trimestru. Şi cu convingerea că orice activitate educaţional-formativă, stimulînd şi influenţînd atitudini şi determinînd comportamente, nu poate să nu răzbată, mai devreme sau mai tîrziu, în vreun fel şi în filele catalogului.

Considerînd specificul şi dificultăţile unui liceu industrial cum este Liceul Industrial Nr. 22 din Capitală — în care clasele de instalaţii-construcţii (şi nu cele de desen-arhitectură sau topografie) sînt cele dominante ca pondere, precum şi faptul că în clasele a IX-a nivelul anterior de pregătire ne rezervă adesea îndeajuns de multe surprize, am pornit în întreaga activitate educaţională de la ideea simplă — şi poate nu foarte nouă — că a-i învăţa pe elevi să înveţe, a cultiva munca şi disciplina, a releva şi aprecia corect meritele, a sancţiona ferm indisciplina constituie un act de educaţie morală, civică şi politică. O sarcină prea uşoară sau prea puţin stimulativă pentru un pedagog ? Depinde de măsura şi modul în care „a lucra cu o clasă" poate să ne plaseze, conformist, la nivelul unui fapt de rutină, întemeiat pe o sumă de stereotipii pedagogice, educative sau nu, ori poate deveni un act de implicare creativă, cu înţelegerea situaţiilor reale, niciodată aceleaşi ; în acest caz obiectivele propuse devin un program realmente modelator de atitudini şi spiritualitate. Dar, fără să uităm că răspundem solidar, indiferent de materia predată, pentru formarea unor convingeri de viaţă, a unui mod de a fi, a unui statut moral, a unei angajări conştiente. Toate acestea ne determină — proces în curs, delicat, de durată — să abordăm noi înşine creator diversele activităţi de catedră, discuţiile cu părinţii, munca diferenţiată cu elevii, în măsura în care o bună activitate politico-educativă cu elevii reclamă şi un nou spirit de colaborare a întregului colectiv de profesori, în care schimbul de experienţă, imediat şi concret, sprijinul reciproc, spiritul de echipă ajung să se instituie ca un factor formativ şi o condiţie a unor reuşite semnificative.

Multiple experienţe anterioare ne-au dovedit, nu o dată, că o acţiune tematică interesantă, cu un enunţ ireproşabil, se poate transforma într-o acţiune fără ecouri dacă cei care trebuie să o susţină (din şcoală sau din afara şcolii) o abordează numai ca pe o sarcină în plus, de rutină. Efectul negativ al unor astfel de acţiuni poate compromite în timp chiar şi pe cele excelent concepute. Pentru a evita acest risc, am invitat, din afara şcolii, personalităţi de prestigiu, oameni cu experienţă în desfăşurarea unor dezbateri vii, interesante, majore, capabili să incite gîndul şi sufletul elevilor. Ne propunem, în continuare şi în acelaşi spirit, întîlniri cu micro-brigăzi ştiinţifice, capabile să vină în întîmpinarea interesului şi curiozităţii elevilor.

Cu aceeaşi deschidere educaţională, am încercat să pregătim o serie de dezbateri colective şi să regîndim orele de dirigenţie, astfel încît acestea să stimuleze spiritul de răspundere ca şi cel de competiţie, conştientizarea raţiunii unor noi exigenţe profesionale şi, mai ales, să determine integrarea în colectiv a elevilor aşa-zişi „problemă". Nu fără a şti că reuşitele în acest tărîm al modelării umane nu vin uşor, dintr-o dată.

În ceea ce priveşte calitatea acţiunilor politico-educative ştim cît se poate de bine că o informare politică desfăşurată neinteresant, orele de învăţămînt politic la care se repetă lucruri nerelevante, sau o întîlnire cu părinţii elevilor, de la care acestia nu rămîn cu nimic, nu sînt doar acţiuni formale, ratate, ci şi acţiuni care ne discreditează.

Este important să evaluăm reuşitele profesionale nu doar din unghiul procentului de promovabilitate, al situaţiilor şcolare trimestriale şi al promovării la limită. Este bine să ne punem mereu şi întrebarea în ce măsură elevii au izbutit să înţeleagă de-a lungul anilor ce înseamnă „un om de caracter" sau „fără caracter", cum te poţi irosi în trăiri efemere sau, dimpotrivă, cum te poţi realiza printr-o angajare matură în viaţă şi profesie.

Pentru aceasta este important să păstrăm legăturile cu foştii noştri elevi, să cultivăm frumoasele întîlniri peste ani ale unor promoţii. Stimulaţi, elevii vor găsi ei înşişi acel drum spre neuitarea anilor petrecuţi împreună.

Esenţial — şi esenţialul pentru orice profesor — rămîne modul în care elevii săi i-au confirmat aşteptările, anii de efort şi încrederea, rezultatele devenind evidente, uneori, după anii de şcoală.

Prof. NADIA-IULIA DORIAN
Prof. GHEORGHE JITESCU
Liceul Industrial Nr. 22 din Bucureşti

Factor hotărîtor, ţinuta profesională şi etică a profesorului

La polul opus, se află atitudinea şi comportarea acelor profesori care manifestă o excesivă toleranţă faţă de comportarea elevilor, în general, de abaterile acestora. Drept dovadă, ei nu sînt incomodaţi de gălăgia din clasă, de faptul că elevii vorbesc între ei, că îşi părăsesc fără temei locurile din bănci, că nu sînt atenţi la lecţie, că vin la şcoală cu temele nepregătite etc.

Evident, elevilor trebuie să li se acorde o oarecare libertate de mişcare sau acţiune, deoarece activitatea însăşi nu poate fi altfel concepută. Libertatea acordată trebuie să fie însă limitată la activităţi compatibile cu scopul şi obiectivele lecţiei sau ale unităţii instrucţionale date.

M-am referit la disciplina rezultată în urma conducerii autoritare şi, respectiv, permisive a clasei de elevi pentru a pune şi mai pregnant în evidenţă particularităţile acelui tip de disciplină rezultată ca urmare a stilului de conducere democratică a clasei.

Înainte de a proceda la o analiză mai detaliată a modalităţilor de obţinere a unei astfel de discipline la elevi, este necesar să facem cîteva precizări. O primă precizare este aceea, că, spre deosebire de disciplina de tip autoritar-absolutist, disciplina liber consimţită, conştientă, nu apare ca urmare a unei preocupări speciale a profesorului şi deci ea nici nu reprezintă un eveniment independent în succesiunea secvenţială a evenimentelor instrucţionale din clasă. Ea pare intricată în tipurile de relaţii (pe verticală, profesor-elevi şi orizontală, elevi-elevi) iar activitatea ca decurgînd în chip firesc din derularea acestora. O asemenea disciplină face parte integrantă din viaţa clasei, din habitusul acesteia. Disciplina de acest tip apare pe fondul relaţiilor democratice dintre profesor şi elevi, raporturi întemeiate pe respect, stimă şi preţuire reciprocă. Dacă respectul profesorului pentru personalitatea elevului izvorăşte din înalte comandamente morale şi etice, iar tratamentul aplicat se sprijină pe înţelegerea corectă, teoretică şi practică, a particularităţilor psihice de vîrstă şi individuale, cel al elevilor are ca suport competenţa pedagogică a profesorului, calităţile profesionale şi umane ale acestuia. Sub o primă formă, competenţa profesorului se manifestă prin aceea că, stăpînind pe deplin materia pe care o predă, acordă atenţia cuvenită distribuirii şi urmăririi îndeplinirii de către elevi a sarcinilor de învăţare. Cu alte cuvinte, el vădeşte atenţia distributivă faţă de conţinut şi în acelaşi timp faţă de latura pedagogică a lecţiei, de comportamentul elevilor. În acest context, atenţia sa apare ca solicitudine şi înţelegere a stării psihice a elevilor.

Performanţa atingerii unei astfel de discipline se datorează, în mare măsură, abilităţii profesorului de a organiza activitatea de învăţare din clasă, urmată de acordarea atenţiei şi asistenţei necesitate de elevi. Este semnificativ faptul că procedînd în acest mod fiecare elev din clasă se află implicat într-un fel sau altul în procesul învăţării. Elevilor nu le rămîne răgaz pentru alte preocupări, străine activităţii date. Cum s-ar spune, elevii sînt angajaţi (prin metodele folosite, de regulă din categoria celor activ-participative) în situaţii de învăţare constructive. Pe această cale sînt minimalizate, şi în mare măsură evitate, situaţiile care mijlocesc dezordinea, abaterile, iar în clasă domneşte o atmosferă de lucru, de iniţiativă şi de relaţii interpersonale pozitive. Măsurile disciplinare luate au, astfel, un caracter preventiv, momentele critice care solicită intervenţia profesorului în cursul normal al evenimentelor din clasă fiind foarte rare. Dar, şi în cazul apariţiei lor, rechemarea la ordine a elevilor respectivi se face prin mijloace psihologice, uneori chiar printr-o simplă privire, iar dacă faptul de indisciplină este mai grav, analiza, evaluarea şi sancţionarea acestuia se face cu sprijinul şi ajutorul întregii clase.

Totuşi, ar fi superficial şi în contradicţie cu realitatea să credem că buna organizare a activităţii didactice şi stimularea motivaţiei învăţării sînt suficiente prin ele însele, pentru obţinerea ordinii şi a liniştii dorite. În acest scop, competenţa strict profesională trebuie să se îmbine armonios cu cealaltă latură a competenţei educaţionale a profesorului, cu calitatea sa umană. Expresie a unui grad ridicat de sociabilitate, calitatea umană a profesorului se manifestă în condiţiile date prin abilitatea sa de a stabili şi întreţine relaţii apropiate cu elevii, prin căldura, înţelegerea şi, mai presus de toate, prin spiritul de justeţe (acordat în măsură egală tuturor elevilor) cu care rezolvă problemele clasei în general, ale fiecărui elev în parte. De aceea, elevii spun despre asemenea profesori că sînt înţelegători, drepţi şi corecţi, pentru aceste calităţi îi iubesc şi îi stimează.

Conf. univ. dr. MAXIMILIAN BOROŞ

Stabilirea şi menţinerea ordinii şi disciplinei într-o clasă de elevi este, desigur, o problemă dificilă, mai ales atunci cînd învăţătorul sau profesorul nu are suficientă experienţă didactică. Dificultatea este dată, în primul rînd, de faptul că strategiile şi tehnicile care s-au dovedit eficiente într-o situaţie se vădesc mai puţin eficiente în alta. În al doilea rînd, elevii aceleiaşi clase se comportă uneori în mod cu totul diferit la lecţiile diferiţilor profesori, iar uneori doar la lecţiile aceluiaşi profesor ; cuviincios şi disciplinat într-un caz, necuviincios şi indisciplinat în altul. Dincolo de inconsecvenţa conduitei elevilor, explicabilă parţial şi prin particularităţile psihice specifice vîrstei (vîrsta aduce şi o oarecare stabilitate în comportament), faptele semnalate demonstrează că disciplina este rezultanta interacţiunii mai multor factori, cota de contribuţie a fiecăruia dintre aceştia fiind greu de stabilit. Anticipînd, putem afirma că disciplina este, în largă măsură, funcţia unei bune instruiri şi, deci, nu poate fi privită separat de metodele de instruire şi de cele de stimulare a motivaţiei învăţării, folosite de profesor.

Deşi consideră disciplina ca esenţială pentru activitatea lor, profesorii au păreri diferite, uneori chiar contradictorii, cu privire, pe de o parte, la felul cum trebuie ea înţeleasă, iar, pe de alta, la mijloacele prin care trebuie şi poate fi aceasta asigurată şi menţinută în clasă. Astfel, la o extremă, se află opinia unora potrivit căreia profesorul trebuie să adopte o atitudine severă şi intolerantă faţă de conduita elevilor, să exercite un control continuu şi cît mai riguros asupra clasei („s-o ţină în frîu") şi să nu admită abateri de la regulile de conduită stabilite sau impuse. Situîndu-se pe o asemenea poziţie, adepţii acestui punct de vedere propun şi practică în general sancţiuni administrative. Ca efect, în clasă se instalează o „stare de linişte" apăsătoare. În aceste condiţii, relaţiile dintre profesor şi elevi sînt încordate, atmosfera încărcată, iar comunicarea afectivă dintre aceştia, condiţie a bunei conlucrări, şi sporirea randamentului şcolar nu se pot realiza.

129 DE ANI DE LA FĂURIREA STATULUI NAŢIONAL ROMÂN MODERN PRIN UNIREA MOLDOVEI CU MUNTENIA

Unirea Moldovei cu Muntenia, la 24 Ianuarie 1859, în urmă cu 129 de ani, a marcat începutul formării statului naţional modern, în jurul căruia avea să graviteze activitatea românilor, stat care avea să capete consacrarea definitivă a unităţii sale odată cu Marea Unire din 1918.

În urmă cu aproape 142 de ani, democratul revoluţionar Nicolae Bălcescu vedea posibilă şi necesară mai întîi unitatea cugetelor şi simţirilor, unirea spirituală, căreia avea să-i urmeze, în chip firesc, unitatea politică, atît de mult rîvnită de români, la mijlocul secolului trecut. De aceea, un Andrei Bîrseanu compunea, la sfîrşitul deceniului IX al secolului trecut, versurile „Pe-al nostru steag e scris Unire" / Unire-n cuget şi-n simţiri / Şi sub măreaţa lui umbrire / Vom înfrunta orice loviri", cîntec revoluţionar, pe melodie de Ciprian Porumbescu, care a legănat generaţii întregi de luptători pentru unitatea şi independenţa naţiunii române, devenit astăzi imnul Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste din ţara noastră.

La menţinerea, păstrarea şi dezvoltarea conştiinţei unităţii de neam, popor şi naţiune română au contribuit şi contribuie, deopotrivă, obîrşia daco-romană, spaţiul Carpato-Danubiano-Pontic, leagăn al formării şi afirmării poporului şi naţiunii române, limba vorbită, acest principal instrument interuman de comunicare directă, simbol esenţial al unităţii româneşti. În evul mediu şi în epoca modernă, comuniunii de origine, teritoriu, limbă li s-a adăugat viaţa economică comună şi apoi unitară a poporului român.

Şi cum deviza revoluţionară patruzecioptistă a lui Bălcescu „Domnirea poporului prin popor" a prins astăzi viaţă şi contur prin postulatul secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu : „Construim socialismul cu poporul, pentru popor", tot la fel „unirea-n cuget şi-n simţiri", perpetuată în conştiinţa românească, se impune astăzi ca o necesitate obiectivă şi nu ca o simplă valoare de simbol.

Prof. dr. JEAN CIUTĂ
Liceul „George Bacovia" din Bacău

Redacţia şi administraţia : Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"